

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 40—
pol leta 20—
četrt leta 10—
na mesec 3 50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 45—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 50—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvo (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 83.

Izloži vsek dan svojo izredno modrost in pravičnost.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprej po nakazilu. Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 65.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 36— | četrt leta 9—
pol leta 18— | na mesec 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

O razmerju med Čehi in Jugoslovani.

(Misli čeških poslancev.)

H. V Prahi, 4. marca.

Razpoloženje, politična atmosfera, v katerem živimo v zadnjih časih na Češkem, je čudna, sicer ponekod moreča, toda ravno v takem stanju se obrača narod v sebe samega ter išče in dobiva tolažbe in izpodbude v svojih lastnih notranjih silah. Obupno stanje Rusije, strahovite priprave na obeh straneh za pomladanski boj, mirovni poskusi, govori in neuspehi, težavno gospodarsko stanje, ne malo tudi stalno razdraževanje ljudstva in neznosne šikane vlade in Nemcev, to vse skupaj so le nekateri pojavi sedanje moreče atmosfere.

V zadnjih vesteh o parlamentarni krizi smo brali v praških nemških dnevnikih, da so Jugoslovani pri volji za neznatne uspehe pomagati vladi in zapustiti Čeha. V tej politični atmosferi, v kateri danes živimo, delujejo vse take vesti skrajno razburljivo, ker je ves svet nervozno občutljiv, zlasti pa, ker so Čehi vedno v največjih skrbih, če ta ali oni poslanec izusti le kako najmanjšo besedo o kompromisu. Kljub temu, da noben češki list ni prinesel nobene vesti, ki bi potrdila to trditve nemških listov, in kljub temu, da informirani krogi seveda niso verjeli nemškim racam, so naši ljudje povešali glave, kakor da so že izgubili najodločilnejšo bitko. Sicer se je ideja samostojne češko-slovaške države v naš narod že tako vživel, da je ni več mogoče uničiti. Vse naše koncentracijsko delo, vse naše notranje življenje cenijo tudi najprostejši naš človek po tem, v kakem stiku je to delo s približevanjem k tej veliki naši ideji. Vse češki narod obstoji pripravljen na boj za svojo samostojnost, ki je edini pogoj njegovega razvika in njegovega gibanja. Zato tembolj čutimo, kadar se pojavi kakšna vest, da nas zapuščajo ta ali oni. Najhujše nas je zadela vest, češ, da se Jugoslovani odvrčajo od nas. Tembolj nas je moralo vradostiti, ko smo slišali, da hočejo tudi Poljaki postopati z nami in Jugoslovani v eni sami falangi. V vsem češkem narodu živi, če tudi nevedoma velika misel o potrebi jugoslovansko-češko-poljske zveze.

Da dobim čisto sliko situacije ravno z ozirom na Jugoslovane, sem obiskal stara iskrena prijatelja Jugoslovancev, naša poslanca V. J. Kiofača in dr. Bohuslava Franta. Ž njima sem se razgovarjal o odnosih med Jugoslovani in Čehi.

Predsednik češkega državnopravnega kluba poslanec Kiofač, ki ga je skoraj triletno prebivanje v vojaških zaporih podučilo o ceni iskrenega prijateljstva, mi je pritrdil, da je nujna najzgodnejša zveza Čehov z Jugoslovani. Dejal je:

Nemci mislijo, da mi Slovani-Čehi, Jugoslovani, Poljaki in Ukrajinci — razumemo mednarodnost naših vprašanj tako, da čakamo, da Wilson ali Lloyd George odloči o nas, ali da delavstvo entente ali sploh entente preleva svojo kri za dosego naših idealov. Nemci mislijo, da stavimo svoje ideale na karte entente. To je budalost. Mi se ne naslanjamo na nikogar, niti na entento, še manj na Seidlerja. Mi češki poslanci se naslanjamo edino le na svoj narod in stremimo za ojačenjem svojega naroda v iskreni zvezi z Jugoslovani, ki stoji sedaj pred nami združeni in močni in ne, kakor dosedaj, razkosani in slabotni. Obračamo se v prvi vrsti k Jugoslovanom, ker je ta narod skozinosko demokratičen in tako naravnih zaveznik demokratičnega češkega naroda. Drug se naslanjamo ona drugega ter dvigujemo drug drugega s svojimi uspehi, ker smo tako ozko zvezani. Hoditi moramo skupno pot z Jugoslovani. Ve-

seli me, da naš narod to razumeva in da je ta zavest prešla tudi že v kri našega naroda

Poslanec dr. Franta, eden najiskrenjših Čehov, znan iz večkratnega hrabrega nastopa za češke in splošno za slovanske stvari v parlamentu mi je pravil:

Že dolgo časa pohitevam vsako leto v krasne slovenske planine med dobro slovensko ljudstvo. Zrasel sem s tem ljudstvom ter moje razmerje napram Jugoslovanom ni več zgolj razmerje brata k bratu, marveč Čeh in Jugoslovani se mi zdita dva v življenju, v svetu od usode preganjana otroka, ki so ju okradli za vse, razdelili, zavrgli, izročili gladi in pokrili z ranami samo, da pogineta in prepustita svoje mesto v svetu — že veste komu. Hoče se jim našega mesta v svetu; mi pa roko v roki, drug drugemu pomagajo, moramo vzdržati še do konca, ker smo vzdržali že najhujše. Mislim, da gledajo tako na razmerje češko-jugoslovansko tudi dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Trešič-Pavičič, vsi moji dobri znanci. Ni čuda, da se Nemci pene od jeze, ker se jim tokrat ni obnesla njih navadna taktika »divide et impera!« Bodite popolnoma mirni, to pot nas ne razdružijo. Če govorite o naši notranji sili, pogledajte, koliko sile so pokazali Jugoslovani v tej vojni. S kakim navdušenjem so se prilaščali vsi do zadnjega otroka za svojo deklaracijo z dne 30. maja in pomislite, da so oni podpisali deklaracijo in prihajali na dan z izjavami za njo med grmenjem topov, vzdihovanjem ranjenih in umirajočih, med jadikovanjem bednih beguncev, med klici na pomoč izgnanih, bivajočih daleč od domovine v begunskih taboriščih! Dobro nam je vsem znano, kako hrabro se je slovensko ljudstvo ubranilo besnega navala Nemcev, kako se je postavilo proti grožnjam vladnih organov, proti zapeljevanju nemških patriotov in kako je slovensko ljudstvo odločno izjavilo, kar hoče. Mi Čehi in Jugoslovani, sploh Slovani, nismo hoteli vojne. Svarili smo pred njo, zato so nas osovali ter kar najhujše preganjali.

Naše in jugoslovansko ljudstvo je te svoje zahteve enako odkrito izreklo: Pravičnost, enaka pravica za vse, večni mir! In garancija tega miru je v prvi vrsti iskrena zveza slovanskih narodov, ki je obenem tudi čvrsta garancija za uspešno napredovanje Slovanov. Vojne pustinja od Balkana do Balta bodo zopet razcvetele v blagostanju in kulturi, če si bomo Čehi, Jugoslovani in Poljaki iskreno pomagali drug drugemu, ker ne smemo ničesar pričakovati niti od desne niti od leve. In gotovo je, da popolnoma verujemo v tako pomoč Jugoslovancev in izključeno je, da bi se v najmanjšem oziru v njih zmotili.

Po glasovanju o proračunskem provizoriju.

Dr. Šusteršič postane ekselencia in beži iz dvorane.

Dunaj, 8. marca.

Politični krogi živo razpravljajo o včerajšnjih dogodkih v poslanski zbornici. Glasovanje za proračunski provizorij je bilo kakor velika premijera. Glavno dejanje se je izvršilo že dopoldne v Badenju, kjer je predsedništvo Kola Poljskega dobilo v posebni avdienci od vladarja zagotovila, ki po mnemju večine Poljakov za enkrat zadošča-jo za toliko, da treba držati parlament, oziroma sedanjo vlado. Tudi vlada je vse storila, da v zadnjem trenutku ustrahuje poljsko delegacijo. Zaupno je bilo nekaterim poljskim voditeljem sporočeno, da je proti njim zbranega dovolj gradiva za hude procese, zlasti da je proti bivšemu ministru dr. Glom- binkemu podanih nebroj težkih ovadb. Tako so Poljaki podlegli obljubam in grožnjam. Možatejši med njimi so se že včeraj kesali. Socijalno demokratska frakcija je Poljski klub zapustila in izjavila, da se ne vrne več. Se med sejo je prišel poslanec Glominski k jugoslovanskim poslancem ter jim je povedal, da je brzojavno prosil vodstvo svoje stranke v Krakovu, da sme s svojimi ožjimi tovariši izstopiti iz Poljskega kluba. Silno ozlovoljena je tudi skupina poslancev poljske ljudske stranke (grupa Długosz - Stapiński), ki izjavlja, da ne mara več skupno postopati z reakcionarnimi oportunističnimi elementi, katerim je volja naroda deveta briga.

Jugoslovanski klub je glasoval kakor en mož. Žal je bilo odsotnih šest dalmatinskih poslancev. To so gospodje: dr. Baliak, Blankini, Cingrija, Ivčević, Perić in Prodan. Vsi so se opravičili deloma z boleznijo, deloma s prometnimi težavami. Časi so prenesni, da bi smeli vsak izgovor se smatrati za opravičilo. Da sta poslanca Blankini in Cingrija bolna in da je tudi poslanec Ivčević, ki je visoko v letih, bolehen, je znano, toda zakaj so ostali doma gg. Baliak, Perić in Prodan? Najverjetnejše je, da iz najnavadnejše komodnosti, ki je že od nekdaj odlikovala gotove dalmatinske zastopnike. Malomarnost in komodnost pa sta danes zločin in zato je treba najostreje obsoditi tiste gospode, ki so ostali doma in s svojo nepravilnostjo pri glasovanju o proračunskem provizoriju ne le zmanjšali število opozicijskih glasov, temveč tudi povzročili dobremu političnemu imenu naše jugoslovanske delegacije veliko škodo, saj so nemški listi takoj trdili, da so bile absence dalmatinskih poslancev nameravane in so konstruirali nasprotstva v jugoslovanskem klubu glede njegovega razmerja napram vladi in sistemu!

Ogorčenje mora vzbujati obnašanje poslanca dr. Šusteršiča. Prišel je, postajal po dvorani, a ko se je bližalo glasovanje, jo je odkuril. Ni ga bilo več nazaj. Pravijo, da čaka dr. Šusteršiča visoko odlikovanje in da mu bo vlada izkazala posebno hvaležnost s tem, da mu bo izposlovala imenovanje za tajnega svetnika z naslovom »ekselencia«. Morda se čuti dr. Šusteršič že v vlogi visokega gospoda, kateremu seveda ni več treba niti navidno kazati, da je tudi zastopnik naroda. Stelki si je sedaj žalostno slavo, da je bil pri včerajšnjem glasovanju edini Jugoslovani, kisi ni upal reči vladi in Nemcem svojodolčni »ne«. Toliko žalostne korajže ni imel niti njegov ožji tovariš Jaklič, ki je glasoval z ostalimi Jugoslovani proti vladi.

Na češki in na nemški strani so prišli poslanci skoraj do zadnjega moža. Nemci so glasovali seveda brez izjeme »da«, Čehi ravnotako brez izjeme »ne«. Zelo zamišljeni so bili Ukrajinci, ko so doznali, da je cesar obljubil Poljakom, da uredi holmsko vpra-

šanje. Pripomniti je, da so ukrajinski socialisti (Vityk) glasovali proti celemu provizoriju. Tudi Italijani so bili na strani opozicije. Seveda izvzemši znana dva štipendista, Bugatta in Faiduttija, ki skačeta kakor lutke sedaj na levo, sedaj na desno, sedaj naprej in sedaj nazaj, kakor pač vlada želi.

Govor ministrskega predsednika ni napravil nobenega utisa. Fraze, ki jih je premleval vitez Seidler, so že stare, in če je tokrat prvič priznal v parlamentu tudi važnost jugoslovanskega vprašanja, s tem prav nič ni imponiral Jugoslovanom, ki dobro vedo, da je naš narodni problem svetovne važnosti, če ga sedaj gosp. Seidler priznava ali ne.

Seje državnega zbora se prihodnji teden nadaljujejo. Na dnevnem redu se nahajajo nekatere manjše predloge. V vprašanju revizije ustave ni ničesar novega. Nemci in vlada čakajo, da bodo sedaj slovanske stranke sporočile svoje pogoje. Ali podajo Jugoslovani, Čehi in Poljaki skupno izjavo, še ni gotovo. V nemških krogih se danes govori, da se bo Jugoslovanski klub glede vprašanja revizije ustave postavil na načelo zagrebškega komunikeja z dne 3. t. m.

Dunaj, 8. marca. Ministrski predsednik vitez Seidler je dobil briljante k velikemu križu reda sv. Štefana.

Za nas ni poti nazaj.

Govor posl. dr. V. Ravniharja.

Poročali smo o sijajnem govoru poslanca dr. Vladimira Ravniharja v seji poslanske zbornice dne 6. marca. Hoteli smo objaviti govor, ki je vzbudil v zbornici toliko pozornosti v celoti, toda vmešala se je dunajska cenzurna komisija, ki ne pusti, da bi narod slišal, kaj govorijo njegovi zastopniki njemu iz srca. Zadovoljiti se moramo torej z izveščkom, ki se v »kritičnih točkah« strinja z besedilom uradne »Reichskorrespondenz«.

Poslanec dr. Ravnihar je izjavil: Razprava o začasnem proračunu se je takoj spočetka nolens volens razpredla v poljsko - ukrajinsko debato. Rešitev rednega proračuna je postala nemogoča — tudi to je eden uspehov prvega incidenta v Litovskem Brestu — ko so bili Poljaki, ta dosedanja vladna stranka par excellence, vsaj po veliki večini, — slovesno izjavili, da do avstrijske vlade ne morejo več imeti zaupanja. Jugoslovani moremo v to razpravo poseči brez predsodka, ne samo, ker bi se dejalo, da se ta zadeva naše interesne sfere ne dotika neposredno, ampak prav, ker

nam je enako pri srcu usoda obeh velikih severnih slovanskih narodov in ker je v odličnem interesu Slovanov, da oba naroda dosežeta svojo samostojnost in veličino, svojo svobodo in neodvisnost v bratskem sporazumu. Poseči pa moramo v to razpravo, ker so v Litovskem Brestu postavljali načela, ki nas prav zelo tičejo, ki jih ne moremo pustiti veljati brez nevarnosti za sebe in ki — to bodi takoj tu povdareno — utesnijo zavleči vojno. (Klici: Prav res!)

Ne poznamo razmer v holmski guberniji. Poljaki trde, da je poljska in se sklicujejo v prvi vrsti na zgodovino; Ukrajinci pravijo, da je prebivalstvo predvsem ukrajinsko, pa se tudi pozivljajo na zgodovino. Nočemo biti sodniki o tem, toda eno mnenje si usojamo izreči:

pustimo historijo biti historija!

Kolikim protinaravnim slučajnostim niso bili v zgodovini izpostavljeni narodi in njihovo ozemlje! Vsakemu narodu naj bodo prepuščena rodna ozemlja, tam kjer je bil rojen in kjer se je znal obdržati kljub vsem nasilnostim in protivnostim in kjer se je vedel ubraniti vseh napadov na svojo integriteto. (Klici: prav res!) O tem naj predvsem dajo pojasnila in skušajo odločiti

pogajanja od naroda do naroda.

Stopraj kadar to ni mogoče, naj to izvrši mednarodno razsodišče. Le na ta način se ohrani narodna skupnost — in na to pride — samo ta je vredna

varstva splošnosti, samo ta daje poročstvo za bodočo varnost in trajen mir. Ona izključuje vsako ekspanzivnost, niti ne vabi neprijaznega sosedu, da napravi nedobrodošel izprehod v njeno tuje ozemlje. Na tem pravičnem načelu je mogoč sporazum med najboljšimi heterogenimi narodi. Ako bi v Litovskem Brestu tako postopali, ako bi povabili zastopnike dotičnih narodov, tako kakor smo hoteli, prihranili bi si vsoto razburjenosti. (Pritrjevanje.) Stopraj, ko so nastopile naravne posledice, so spoznali, da so napravili napako, ki so jo potem skušali popraviti. Vsa k temu sklepu miru mora biti fundametalna nesebična pravičnost, alpa niti kak mir; bil bi mir s šivi in krpami,

Gotovo; od ukrajinske Rade proglašena republika, ki nosi v sebi naj-srečnejšo misel, naj obstoji, želimo to in ji privoščimo od srca, kakor smo pripravljene, da z vsemi silami podpiramo stremljenje v Avstriji in na Ogrskem bivajočih Ukrajincev po svobodi in neodvisnosti. (Bravo! Bravo!) Naj bi Ukrajina postala posestrima Poljski! Vžle temu pa moramo izreči mnenje, da je celotnim sklepom v Litovskem Brestu treba še druge ratifikacije, da obveljajo kot neizpodbitno dejstvo.

Zadnja beseda

bo ob drugem času in na drugem kraju izpregovorjena.

Res bilo bi veliko zadoščenje, ako bi bili sklenili mir z Rusijo. Toda Trocki, Lenin in Severjuk še niso Rusiji; od vsega početka smo dvomili o njihovi legitimaciji, da bi se smeli pogajati in sklepati pogodbe v imenu Rusije. Toda kar je še hujše, ni sporazumni mir, ki nam ga tu servirajo. Z voditelji boljševikov sklenjeni mir je njim

vsiljen mir, diktat centralnih vlasti,

(Pritrjevanje.) Malokdaj je bil tako ugoden trenotek, da bi z Rusijo, četudi danes z boljševiki kot sopogodniki, sklenili resničen in trajen mir, da prijateljsko zvezo. Priložnost smo zamudili, trenutka nismo razumeli: Dne 3. sušča sklenjeni mir ne daje zadovoljstva, ampak občutek tesnobe pred bodočnostjo. Ne ene Alzacije — ampak njih več so ustvarili;

Na tem nezgodnem uspehu

imamo zahvaliti diplomacijo, ki udarja na »nemški meč« in ki pusti nasprotnika občutiti vso ojstrino tega meča. (Pritrjevanje.) Pa ni niti res, da je Rusijo premagal in potolkel »nemški meč«; to je storil eden najkolosalnejših notranjih prevratov, ki ga je sploh kakršna država kdaj doživeti morala, ki pa je Rusijo žal našel nepripravljeno in nezrelo in ki so ga povrh vsega zlorabili politični spekulant najslabše sorte

na veliko škodo revolucije.

Pa še hujše je, da bo z Litovskim Brestom ves ostali svet smatral dokaz doprinešenim, da so bila naša dose-

zatrjevanja o sporazumnem miru brez aneksij in kontribucij zgol hinavščina, da so bili vsi zadevni očitki docela opravičeni. Quod erat demonstrandum —

Grof Czernin, ki se je od dunajskih dam pustil slaviti kot pater patriae, je padel popolnoma iz vloge v delegacijah moderno se ponašajočega državnika. Ob prvi priliki, ko je moral napraviti priskušnjo o svojem znanju, ga spoznavamo kot

diplomata najstarejše šole.

Ta stara šola ne ve nič o življenju ljudstvih in narodih, o ozemlju, ki pripada tem ljudskim rodbinam, ki je od delavajo in ki je s kultiviranjem in gospodarjenjem postala njihova last; on kratkomočno razpoložil na zeleno mizo

zemljevid s svojimi rdečimi in modrimi črtami in potem barantajo in se pogajajo po tem nenravnem načinu politike na račun interesov narodov. Barvane črte premikajo popolnoma samovoljno od desne na levo, od zgoraj na spodaj, brez ozira na naravno celovitost narodov, da o volji teh narodov niti ne govorimo.

Ta stara šola je mislila tudi v Litovskem Brestu najti hvaležna tla. Ne mislim pri tem ravno na Holm, ampak na druga ozemlja Rusije, ki jih značilno že imenujejo »Randvölker«. Ta stara šola je govorila tudi na usta ministrskega predsednika, izjavljajoč, da bi bilo dopustno priklopiti holmsko ozemlje Ukrajini, tudi ako bi bilo čisto poljsko, ako moremo s tem odkupiti ž njim mir, oziroma pravilneje, nekaj tisoč vagonov žita. Proti takemu naziranjju moramo najodločnejše protestirati, proti takemu barantanju moramo ugovarjati (Pritrjevanje);

zemlja in ljudje niso nikako blago, s katerim je mogoče kupčevati. (Pritrjevanje.) Tako naziranje gre v srednji vek ali kvečjemu še v dobo dunajskega ali berlinskega kongresa, ki pa so prav s takim naziranjem zaplodili sedanjo svetovno vojno. (Pritrjevanje.)

Razumemo srd, jezno vzvalovanje Poljakov. Prelom besede! Čudimo se samo, da je kaj Poljakov, ki so se oklepali obetani, ki so bila prazni glasi, ki a priori niso bila oddana iz ljubezni do Poljakov, ampak zgolj v zasledovanju samolastnih sebičnih interesov. Mogoče da se je Poljakom sedaj to privikrat pripetilo. Mi smo toliko izučeni, da na obljube, prazne besede prav nič več n damo, za nas eksistirajo samo še dejanja. (Odobranje.) Kedar pride dejanje, bomo zopet prijatelji, prej ne! (Pritrjevanje.)

Razumejo li danes, kakšne občutke je moralo buditi v nas ostalih Slovanov neprijazno postopanje poljske delegacije v avstrijskem parlamentu napram nam? Toda ne! Ne oponašamo jim tega, saj poznamo robato vladno umetnost te države, vemo, s kakšnimi sredstvi so vedno izigravali narod proti narodu in potem vemo, da je imelo poljsko ljudstvo najmanjši delež na tem. Vzlic temu slovesno izjavljamo, da bomo z vsemi silami nastopali za pravice, za svobodo in neodvisnost poljskega naroda, za vporabo pravice samoodločbe na ves poljski narod prav kakor glede nas samih. (Ploskanje in odobranje.) V tem pogledu smete računati na naše zavestno brezprotivrednost, brez pismene pogodbe in samo tiha želja je, ako pristavljamo, naj bi tudi naša stremjenja vzbudila enak odmev v poljskem slovan-skem srcu. (Bravo! Bravo!)

Kje so torej pozitivni uspehi Litovskega Bresta? En plod so vsekakor napravili zrel, sporno jabolko, ki je vrgli med oba naroda Poljake in Ukrajince. Na to se razumejo naši državni mojštrski, ta umetnost stare diplomacije je bila zmerom njih pišče de résistance. Tudi tu jim je to posrečilo, kakor kaže ta debata. Kot nepristranski opazovalci bi obema strankama zaklicali: stojte, tertius gaudet! (Odobranje.)

Nadaljnega uspeha grofa Czernina bi bilo iskati v rešenem problemu prehrane. Žalibog, so nas takoj podučili, da gre za menico z dolgotrajno dospelostjo, o kateri ni niti gotovo, da bo bodo honorirali. S tem je nam malo pomagano. Vprašanje o prehrani je tako nujno, da ne dopuščamo nobenega odloga. Preskrba prebivalstva z najpotrebnejšimi živili za bližnje mesece, da tedne, mora biti tako neoporečno zavarovana, da bi ne smeli niti dneva vojne nadaljevat, ako vže danes ni gotovo, da smo z živili do prihodnje zetje zadostno preskrbljeni. Žalibog, nimamo v tem pogledu nobenega pomirjenja, nasprotno, razmere, kakršne so danes v južnih deželah, v Istri, na Goriškem, v Dalmaciji, v Bosni, deloma tudi na Kranjskem, nam dajo bati se najhujšega. Prebivalstvo teh krajev strada, bilo bi zadovoljno, ako bi smelo pobirati

drobtinice s pokrite dunajske mize, in to pove mnogo, ako pomislimo, kako si mora večina dunajskega prebivalstva pritrjavati. Ne moremo dobiti nobene razlage za to in ne moremo zadostno izraziti svojega ogorčenja, kako morejo brez srca cela ozemlja

prepustiti najhujši bedi, dočim druga, n. pr. na Ogrskem, živijo v izobilju.

(Pritrjevanje.) In gospoda, ne gre samo za žito, moko, meso, ki naj je dobimo od Ukrajine v izmeni za poljedelske stroje, ki jih sami nimamo (Klici: prav res!) — kje so druge potreščine: suhno, obutev, perilo? Cene, kakor jih danes vže zahtevajo za take stvari, so za nas navadne zemljane naravnost nedosežne; z vsem poudarkom in z vso odkritostjo, tudi na nevarnost, da nam ministrski predsednik očita pregrešek za vlačevanja vojne, smo prisiljeni izjaviti: smo na koncu svojega vzdržanja, ne moremo dalje.

Častni meščani nemške »Vaterlands-partei« v gosposki zbornici

lahko deklamirajo; pri polni skledi in v toplem gnezdu, s krvjo in bedo drugih je lahko voditi vojno. Stari gospodje nimajo niti pojma, kaj se pravi beda, in četudi, kaj jim je, ako pogine nekaj tisoč Slovanov? Tembolje! Toda gospodje naj bodo prepričani, tudi zanje bo bila ura usode, mogoče prav kmalu. Naj jim bude milostna!

Obžalujemo torej, da moramo grofu Czerninu celo ta uspeh prerekati, kakor tudi bi mu radi zapeli slavospev in puncto prehrane. Pri tem pa se odločno protivimo očitaniu, da delamo v prilog sovražniku. Zamenjate vzrok in učinek. (Klici: prav res!) Nismo mikrivi, ki pribijamo neuspehe, ampak oni, ki niso sposobni ali ki nimajo volje, da bi ravnali in naravnim potom dosegli uspeh;

(Odobranje.) Ali morda zavlačujemo vojno mi, ki terjamo za se pravico in nič drugega nego pravico, ki zahtevamo za se ono pravico samoodločbe, ki so jo naši zastopniki v Litovskem Brestu postavili kot mirovni pogoj za narode — seveda izven naše monarhije, ali pa zadene očišek zavlačevanja vojne one, ki se tej prav vsled vojne zmagujoči pravici upirajo z vso silo? Zato bi nas očišek ministrskega predsednika pustil popolnoma hladne, ako bi ga ne bil prednašal v tako zelo demagoškem namenu. Odstranite vzroke naših pritožb in protestov, potem tudi ne bomo imeli povoda, da jih iznosimo pred široko javnost. (Prav dobro!)

Kaj je vlada storila doslej, da bi nas spreobrnila?

Je-li napravila tudi najmanjši poskus, da bi nas odškodovala za strašno trpljenje, ki smo je morali od nje in njenih organov pretrpeti samo v tej kratki dobi vojne in ki smo je prednašali v nešteti interpelacijah? Se li je v kateremkoli oziru potrudila, da nam da zadostne? Je-li še katerega zločinca, ki smo jih tu imenovali, kaznovala? Platonski izrazi ljubezni nas čisto nič ne ganejo, zlasti ako jih napravljajo preizkušeno nezvesti ljubimci, kakor so vedno bili avstrijski državniiki. (Smeh.) Z našo najivnostjo ne smete več računati. Na današnjem svojem pre-karnem položaju je predvsem vlada sama kriva.

V potu svojega obraza šteje in tehta ministrski predsednik glasove v tej visoki zbornici. Zopet hočejo napraviti račun, kako bi manjšina zmagala nad večino v tej državi. Postal je že aksiom, da naj bo tako in nič drugače. To gre tako že 50 let v bolečinah, v zdihovanju in tamlanju, pa še danes menda nočejo videti, da je prav nenaravno razmerje gospodujoče manjšine napram gospodovani večini pripravilo monarhijo tako daleč. Ja, kaj se mora v tej plesni dvorani vedno plesati na levo? Pri vsakem preiskusu sil postavljajo alternativo, ali dobi večino vladajoči sistem, nadvlada Nemcev, ali — parlament gre domov.

Očitajo nam, da smo proti državnim potrebščinam, ako glasujemo proti proračunu, da odklanjamo državi sredstva, s katerimi naj zavirajo vojno. Ta

očišek je zvenel nekako tudi iz besedi poročevalcev. Ne, mi jih

ne odklanjamo državi, ampak vladi,

ali pravzaprav od nje zastopanemu sistemu. (Pritrjevanje.) V konstitucionalnih državah je poslanec glas edino sredstvo, njegova dobra pravica, da izraža svoje zaupanje ali nezaupanje vladi. Z njegovim stališčem v razmerju do države nima to nič skupnega. Tistemu, ki me zatira, zaupati upravo državnih dohodkov, se pravi, dati mu na roko sredstva, da me še dalje tlačijo (Živahno odobranje!), mu potisniti v roko orožje, s katerim me bo še dalje pobijal. (Pritrjevanje.) Končno je vse, kar vlada zahteva za gospodarsko življenje države — državna potreščina in bila bi absurdnost trditi, da bi ljudski zastopniki nikdar ne smeli proti glasovati, ako si nočejo nakopati očitka, da so sovražniki države. Ako potem vlada, kakor sedanja, celo večino združuje proti sebi, potem je njena konstitucionalna dolžnost, da odstopi in da prepusti prostor drugi, ki uživa zaupanje prav te večine. (Prav res!) To je običajna norma v konstitucionalnih državah. Drugi izhod bi bil le tedaj na mestu, ako bi bilo očitno, da poslanci niso več v soglasju s svojim volilstvom; v tem slučaju gre apel na ljudstvo samo, volitve pa je razpisati takoj po razpustitvi. Tega pa ne moremo trditi o nobeni, danes v opoziciji bivajoči stranki, nasprotno, redkokdaj so se poslanci nahajali v tako polnem soglasju s svojimi volilci (Pritrjevanje.), ako bi nam volilci utegnili kaj očitati, bi bilo edino to, da smo še preveč popustljivi in prizanesljivi. (Odobranje.)

Svaril bi vlado pred usodepolnim korakom, da bi hotela pustiti parlament območniti.

Parlament in svoboden tisk sta danes še odina ventila,

skozi katera more neizrečena srditost ljudstva. (Res je!)

Razloge svojega opozicijskega obnašanja smo že več in večkrat razložili, tako da v tem oziru ne morejo obstati nobeni dvomi. Frivolnosti naši opoziciji čisto gotovo ne morete očitati. Vzroki so tako globoki in jih je toliko, da je nasprotno občudovati našo potrpežljivost. (Res je!) Katerikoli izmed teh vzrokov zgrabimo iz množice, vsak posamezni zadostuje, da podčrta našo najstrožjo opozicijo. Na primer vprašanje naših železničarjev, ki so še vedno v prognanstvu daleč od svoje domačije. Vse naše opozoritve ne pomagajo nič, izgovor gre vedno od ministrstva na ravnateljstvo, od ravnateljstva na »Feldtransportleitung« in zopet nazaj. Ako bi Nemci imeli le eno samo tako pritožbo, in ta je najmilejša, bi bili v opoziciji, da v odkriti revoluciji ne samo napram vladi, ampak napram državi sami. (Pritrjevanje!) To so že večkrat pokazali, spominjam le na čase Badenijeve. Potem bi fanfare tovariša dr. Steinwenderja proizvajale čisto drugače glasove.

Mi pa smo bili lojalni,

smo v juliju l. l. celo bili glasovali za proračunski provizorij, pustili smo vladi časa, da preizkusi naše pritožbe, saj niso od danes, dali smo jej priložnost, da popravi našemu ljudstvu storjene krivice, da razmotriva o naših državnopravnih zahtevah — pa ne samo, da se ni nič zgodilo, naš položaj se je v vsakem oziru poslabšal. (Živahno pritrdjevanje.) Hic Rhodus, hic salta! Tu naj bi Nemci in vlada dokazali svoj patriotizem. Za nas ni poti nazaj.

Spoznali smo in v tem pogledu smo z vsem jugoslovanskim ljudstvom do zadnjega moža, do zadnje žene edini, da si naj jugoslovanski narod, narod Hrvatov, Srbov in Slovencev v svobodni in neodvisni državi uredi svojo bodočnost. (Živahno odobranje in ploskanje.)

Za to v prvi vrsti se borimo proti vladajočemu vladnemu sistemu in se bomo borili proti vsaki vladi, ki se ne zni prilagoditi našim stremljenjem. Hočemo temeljito premembo sistema;

preč z dualizmom, proč z nadvlado nemštva!

(Živahno odobranje in ploskanje.) Hudi kočevski vojvoda ima čisto prav, ako pravi, da gre Nemcem za biti ali ne biti. Zakaj Nemec v tem ne razume stališča z drugimi enakopravnega naroda, ampak vedno le hegemonijo, hegemonijo na znotraj, svetovno hegemonijo na zunaj. (Res je!) Tu ravno je naš sovražnik, hkratu pa

sovražnik te monarhije in njene dinastije.

(Pritrjevanje.) Le zaslepljenost ne pušti videti tega sovražnika, bati se je, da ga bodo spoznali, ko bo prepozno.

Ta 50letni boj, ki ga mora biti naša ustava za revno svojo eksistenco, se vrti vedno okrog nemškega gospodarstva; onstran Litve pa, kako bi iz Ogrske umetno napravili madžarsko državo. Na tem, leta 1867. storjenem zločinu proti naravi boleha naša monarhija. Današnje obupne razmere so le posledice. Toda gospodje tega še vedno nočejo videti, hočejo sedanje razmere ne samo obdržati, ampak jih celo poostri. V četrtem letu vojne še ne spoznavajo, da uprav ta protinaravna struktura je monarhijo dovela do robu propada, da jo je napačna notranja in od le - te zavisna kriva vnanja politika

potegnila v svetovno vojno.

Te razmere, njihove ustvaritelje in branitelje obtožujemo, one so v veliki meri skrivale na tej vojni. (Živahno pritrdjevanje.) Te razmere edino nas ločijo od splošnega mira. Splošni mir pa nam mora biti prva in zadnja misel. (Živahno odobranje in ploskanje. Govorniku čestitajo.)

Berolinsko botrstvo za nemško pozicijo v Gorici.

Berolinski list »Deutsche Zeitung« je priobčil pred kratkim dopis iz Gradca pod naslovom »Görz und das Küstenland«.

Graški Vsenemec pravi, da spada med najmanj znane dele naše monarhije gotovo Primorje s svojim glavnim mestom Gorico in med vzroki omenja zlasti posebej politične razmere, ki niso bile prav nič prijetne in prav nič vabilne za naseljevanje v Primorju. Na to piše: »Dočim so se na deželi precej jasno ločili Slovenci v gorovju in Furlani v nižini, so bivali v Gorici prvi in drugi in par tisoč Italijanov, ki so tvorili prvi element »irredentec«. Razdelitev približno 30.000 prebivalcev je bila taka, da je tvorilo okoli 3000 Nemcev »jeziček na trdnici«. Ti Nemci, čeprav so bili jako dragocen del prebivalstva in so delovali največ v najvišjih poklicih, si niso mogli pridobiti prave veljave, vzdrževali pa so naravno s italijanskim delom prebivalstva boljše odnose, kakor s slovenskim.«

(Ta graški Nemec sam ne pozna goriške dežele, ker piše, da bivajo Slovenci v gorovju, Furlani pa v nižini. Kdo pa prebiva v goriški nižini in Vipavski dolini. Mar ne sami Slovenci? Onostran Soče na desnem bregu v goriški nižini začne šele furlanske živeli in od zagorja - kraškega ovinka do morja prebiva furlansko - italijanski živeli skozi tja dol po ravnini pod brdi. V prehodnih vaseh se nam je poizgubilo mnogo Slovencev. Nemce v Gorici se je občutilo politično šele, odkar teče nova državna železnica. Ta jih je privedla v mesto toliko, da so s prejšnjimi prišli do neke veljave pa edinele po nepredanosti Italijanov, vzgojenih v narodnem sovraštvu do Slovencev. Nemški uradniki v gozdnem ravnateljstvu, nemški profesorji, nemški železniški uradniki in železničarji niso bili nikak dragocen del goriškega prebivalstva, ampak nepotreben, ker v gozdnem ravnateljstvu in pri železnici na naših tleh morajo biti nastavljeni naši ljudje, nemških profesorjev pa sploh ne potrebujemo v Gorici. Najvišji poklic med Nemci je imel sloviti Wieser, sicer najslabši železniški uradnik ali izborni nemški agitator, brezobziren, krut človek proti vsemu, kar je slovensko. Da so Nemci iskali ožjih stikov z Italijani, kakor s Slovenci, to je bilo res čisto naravno, kajti eni in drugi so sovražili Slovence in jih hoteli ugonobiti.)

»Leta 1913, so mogli prvi politično delovati, ko so pri občinskih volitvah oddali svoje glasove italijanskim kandidatom in jim pomagali do zmage. Plačilo za to, dva mandata seveda ni bilo v nikakem razmerju s tem, kar se je preprečilo z odvratitvijo slovenskega vpliva! (Italijanski liberalci so se takrat bali lastnih svojih volitev, da se jim jih izneveri toliko, da bi bila mogoča v kakem razredu izvolitev slovenskih kandidatov, zato so iskali pomoči pri Nemcih. Sicer so vedeli, da po svojem 50 let starem volilnem redu zmagajo brez Nemcev.) Toliko o veljavi Nemcev v Gorici.

Graški Vsenemec opisuje na to važnost Primorja za dohod k morju, naravni viri monarhije je to, z zboljšanim gospodarstvom bi vse boljše uspevalo. Gorica je klimatično zdravilišče. »Opustitev nemškega naseljevanja bi bila naravnost zločin na našem ljudstvu!« »Ko je berolinsko mesto storilo veliko-dušni sklep, da prevzame botrstvo za Gorico, se je zbudilo gotovo v vseh sredi Nemcev v Primorju upanje, da more postati to plemenito in vredno sredstvo za ojačenje nemštva na jugu.« Dopisnik izjavi, da ti upi se vendar ne uresničujejo, kajti Slovenci so se tekom vojne v sklenjenih masah zatekli v so sedno Kranjsko in romajo naravno prvi v osvobodeno deželo nazaj, kjer se hočejo v Gorici polastiti občinskega gospodarstva, polagačajo se že najboljših trgovskih in obrtnih mest in hočejo storiti kar mogoče v slavizacijo dežele in mesta.

(Gradčan postaja vedno nesramnejši. Ako gredo Slovenci nazaj na Goriško, gredo na svojo zemljo, dragi gospodje Nemci v Gradcu in Berolinu! Na svojo zemljo pa se bodo vendar smeli vračati. Za to paš ne bodo hodili po dovoljenje h gospodnem Nemcem! Kaka država pa je to, ako bi ne smel državljan po vojni, ki ga je pregnala z doma, nazaj na svoje domovane, ko je to zopet prosto sovražnika? Kaj naš goriški vojak ne bo smel iz streškega jarka po končani vojni na svojo grudo, marveč jo bo moral prepustiti gospodu Nemcu? To bi bile razmere vredne najdivnejših narodov. Kakor se kaže, se jim Nemci okoli »Deutsche Zeitung« močno približujejo in z njimi njihovi visoki po-

krovitelji. To pa je gotovo, da so Nemci imeli z berolinskim botrstvom, kakor hitro je bilo proglašeno, takoj agresivne namene za Primorje, mi pa smo citirali: »Timeo Danaos et dona ferentes«. Mi nečemo slavizirati na Goriško - Gradščanek nobenega domačega Furlana in nobenega privatnega Nemca nismo hoteli slavizirati, ampak zavarovati se hočemo proti potujčevanju svojega slovenskega življa in obditi nemško roko, ki zločinsko sega po naši zemlji.)

Gradčan jadrkaje potem, kaj bi bilo, ako ne pride Goriška v nemške roke. Nemška sposobnost in vrlost bi se ne mogla udeleževati tam in vse bi bilo izročeno slovanski poplavi, ki bi zajela tudi Furlane. Posebno ti se smilijo, ker sodi, da bi utegnili biti prav Furlani opora Nemcem na jugu. Končno zahteva obeležno vsenemško takojšnjo pomoč in list »Deutsche Ztg.« dostavlja: »Ker je naše glavno mesto sprejelo botrstvo za zopetno zgraditev Gorice, bi bilo potrebno za nemško državno javnost, da izve, kaj je že storilo doslej v izvedbo svojega ljubeznivega dela in kaj hoče še storiti. Upamo, da so vidiki navedenega članka merodajni in smatramo, da se razume samo po sebi, da se sredstva iz Nemčije porabijo v prid nemške pozicije v Gorici.«

Slovenec, tu imaš botrstvo iz Berolina. Za to je bilo prevzeto, da bo utrdilo nemško pozicijo v Gorici, s katere bi vladala nemška pest po vsej deželi. To smo zaslužili Slovenci v svetovni vojni po mislih Nemcev potem, ko je sovražnik poteptal naše goriške domove, ko je toliko naših moč krvavelo za domovino in toliko našega ljudstva pretrpelo neizmerno begunsko gorjo! Tako »nemško srce« uničuje male narode. To je vzorec samoodločbe narodov... In ko preudarjaš nemške kolonizacijske načrte za Primorje, umeš zavlačevanje, obotavljanje in obnovitelvalni akciji, odkrekanje pomoči po eni strani, prazno frazasto obljubovanje po drugi... Gorje nam, ako bi se uresničili nemški kolonizacijski napledi. Sveta naša jugoslovanska dolžnost je, da storimo vse, da se ubranimo velike nemške ofenzive na slovenski narod, katerega najlepše ozemlje hoče ugrabiti baš v današnjih časih preoholi Nemece.

Sestre Slovenke! Bratje Slovenci!

Kakor plaz, ki se je ob usodni uri utrgal v silni gori in zahrnul v dolino, ne da bi se mogel ustaviti, dokler ne pride do dna, tako je leta 1914. zavihrala svetovna vojna, ki divja še danes. Nepreračunljiva je škoda in nepopisno gorje, ki se je zlilo nad narode. Kakor dozorelo žito na nepreglednih poljanah, tako žanje smrt može in mladenčice; za njo ostaja le posamezno zlomljeno klasje...

To je delo vojne na bojiščih, a v ozadiju ni veliko boljše. Tu bije po polju človeških življenj ledeno mrzla toča: lakota. Vse, kar je slabotnega, je zapisano smrti, predvsem pa dojenčki. Strahotno so se znižala rojstva, a še tisto, kar pride na svet, je kakor luč v vetru: vedno v nevarnosti, da ugasne. Noseče in doječe matere strdajo! Studenci življenja usihajo.

Mogočni narodi se strahoma vprašujejo, kako bi vsaj za silo izpolnili vrzeli, ki jih je napravila vojna v vrstah prebivalstva. Vso svojo skrb posvečajo posebno materam in dojenčkom, na katere stavijo svoje nade za bodočnost. Kaj pa mi Slovenci? Od davna nas je sekla tuji meč; vekove smo živeli v političnih, gospodarskih in duševnih okovih, ki so nam branile razmah življenjskih sil. Ostali smo maloštevilni. In sedaj je prihrula še svetovna vojna! Polk za polkom, bataljon za bataljonom naših fantov in mož, lepih kakor nagelov cvet in močnih kakor hrastje v gozdu, smo videli odhajati, a da bi se vračali, kdo jih je videl? ... Koliko naših ljudi je požrl grob v begunstvu, koliko posebno najnedolžnejših med nedolžnimi: dojenčkov. Kakor bi padla slana na cvetočo jablan, tako so odpadali in še odpadajo z narodnega drevesa zorna detinjska življenja. In to ne samo po begunskih taborih, marveč povsod po mestih in industrijskih krajih. Tisoči naših mater strdajo in z njimi njihovi dojenčki. In če je bilo že v mirnih časih zelo zelo težko izrežiti otroka na umeten način t. j. s pomočjo steklenice, potem je to v sedanjih časih, ko tako silno primanjkuje mleka, malone nemogoče.

Ali naj to veliko umiranje dojenčkov, to hitro usihanje naših življenjskih moči še delimo gledamo prekrižanih rok? Za velikimi cilji smo namerili svoje korake: dosegli jih bomo le živi, ne mrtvi...

Po vseh velikih mestih so imeli že pred vojno razne ustanove in zavode za dojenčke: oskrbovalnice »jaslice«, varovališča in podobno, kar so tekom vojne že izpopolnili. Pri nas doslej nismo imeli nič, prav nič. Zadnji čas pa se je v okrilju društva »Dobrodelnost« v Ljubljani ustanovil

»Odbor za skrbstvo mater in dojenčkov«.

Namen tega odbora je, posvečati materam in dojenčkom vsestransko skrb. V to svrhu bo prirejal pouk za matere, preskrboval doječim materam po možnosti živila, dojenčkom, katerih lastne matere ne morejo doiti, pa mleko; ubožnim materam bo preskrboval plenice in v slučaju bolezni njim in njihovim dojenčkom brezplačno zdravniško pomoč in zdravila. Ščasoma namerava ustanoviti »jaslice«, kjer se bodo sprejemali v varstvo dojenčkovnih mater. Takol na bo otv. oskrbovalnico, kjer se bodo matere dojenčkov ozlašale enkrat na teden: dobivale nasvete in potrebna pomoč. Oskrbovalnica bo v »Alojzijeviski« v

Ljubljani, Poljanska cesta št. 4. Ob sebi se ume, da je ta dobrodelna ustanova namenjena vsem potrebnim našim materam, brez razlike političnega mišljenja.

Podobni odbori se bodo po potrebi ustanovili tudi po drugih krajih.

Velika, važna in v sedanjih časih posebno težka je naloga, ki si jo je postavil odbor, in izvršiti jo bo mogel le s pomočjo vsega ljudstva. Žurimo se, da v bodočnosti popravimo, kar smo v minulosti zamudili.

V prvi vrsti se obračamo na dobra sestrška srca naših mater in deklet širom domovine, da nam priskočijo na pomoč s pleniciami in otroškimi ali kakršnim koli obrabljenim perilom, še rajše seveda z novim blagom (platnom, kotenino, barhentom, plahitami itd.), iz katerega se bodo sešile plenice, srajčke, ruhiče, odevice itd. Marsikatera mati hrani morda kot drag spomin na svoje otroke plenice, povojce, jopice in drugo. Kako bi mogla ta spomin lepše ovceniti, nego s tem, da vse to podari za revne matere, oziroma dojenčke. Zares, neznosna mora biti vsaki pravi materi misel, da premnoga revna mati v teh časih nima plenice, v katere bi povila svoje borno dete, dočim njej detinsko perilo brez koristi trohni po predalih. Premagajmo se in darujmo vse, kar moremo pogrešiti.

Kakor smo gori omenili, bo odbor revnim doječim materam dajal po možnosti tudi živila. Rojaki, darujte nam jih zanje! Vemo, da sami nimate veliko, a dobre duše si bodo rade pritržale malenkost v tako dober namen. Hvala vsem, ki nam bodo pomagali. Hvala vsem, ki nam bodo pomagali. Hvala vsem, ki nam bodo pomagali.

Dobrodošle so nam tudi steklenice za mleko.

Nujno potrebujemo denarnih prispevkov in se toplo priporočamo zanje vsem Slovencem in Slovenkam. Vsak naj se udeleži našega dela, kakor najlažje more.

Velevažno je vprašanje o preskrbi mleka za dojenčke. V tem oziru je podpisani odbor stopil v dogovor z »Mlekarsko zvezo«, ki je izjavila, da je pripravljena, sprejemati in oddajati mleko v gornji namen. Sedaj je na naših kmetijskih gospodinjah, da pokažejo svojo socialno zavestnost, svoje materinsko srce in proti veljavni ceni oddajajo »Mlekarski zvezi« v Ljubljani, kolikor največ mleka za dojenčke. Vemo, kakšne težave so sedaj s krmo, z živino, toda vendar trdno upamo, da se bo našim kmetijskim gospodinjam vendarle posrečilo, oddati vsak dan kak liter mleka za dojenčke, saj zna dobra gospodinja in usmiljena mati delati čudeže. Slovenske kmetijske žene, ne osramotite našega zaupanja v vas! Zbiranje mleka organizira po deželi »Mlekarska zveza«.

Denarni darovi, perilo in živila naj se pošiljajo na naslov: Odbor za skrbstvo mater in dojenčkov v Ljubljani, pisarna »Dobrodelnost«, Alojzijevec, na Poljanski cesti 4.

Ako velja Gospodova zapoved: Obličje nage, nasitju lačne, dajte pit! želim, splošno, potem velja pač v podvojeni meri nasproti dojenčkom. Saj mora pogled na trpeče nedolžno dete ganiti tudi najtrše srce. In koliko je posebno v današnjih dneh stradalosti, prežibajmo jih, bolnih in v vsakem oziru zapuščenih dojenčkov! Sestre Slovenke, bratje Slovenci, vzemimo darove in hitimo v Betlehem! ...

Odbor za skrbstvo mater in dojenčkov.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. marca. (Kor. urad.) Nič posebnega. — Šef gen. štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Zapadno bojišče. Skupina prestolonaslednika Rupprehta. Pri uspešnih izvidih smo vzhodno Merkena 30 Belgijcev in severovzhodno Festuberta 23 Angležev. Boj topov in minometov je postal zvečer v posameznih odsekih zopet živahniji. — Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Naskakovni oddelki so pripeljali s sunka severno od La Neuville južno Berry au Rast nekaj vjetih Francozov najez. V ostalem je ostalo bojevanje omejeno na pozicijski ogenj, ki se je na zapadnem bregu Mose prehodno stopnjevalo. — Skupina vojvode Albrehta Würtemberškega. Na lotarijski fronti je razvijala francoska artilerija živahno delavnost med rekama Sella in Blaine. — Na ostalih bojiščih ničesar novega. — v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 8. marca. (Kor. urad.) V noči od 7. na 8. marec je več letal z bombami napadlo London, Margate in Sherness. Opazovali smo dobre učinke. — Z ostalih bojišč ničesar novega.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

7. marca. Včeraj je oviralo slabo vreme na vsej fronti vsako infanterijsko delovanje in oviralo znatno tudi artiljerijsko streljanje. Naše baterije so obstreljevale sovražne čete, ki so se gibale v Brenti in ob prelazu Berette. V Lagarinski dolini in na višini južno Ponte di Piave močno menjavanje ognja.

8. marca. V nižini pri Laghi (Posina) so naše patrulje vzemirale sovražnika s uspehom. V dolini Rio Freddo so bili

sovražni oddelki, ki so hoteli vdreti v naše črte, pregnani z uspehom strojnih pušk. Na vzhodnem odseku asiške visoke planote je bilo artiljerijsko delovanje sovražnika s presledki živahnije. Angleške baterije in letalci so sestrelili eno letalo in vžgali dva privezna zrakoplova.

Pred ofenzivo na zapadu.

Dunaj, 8. marca. Na krilih nemške zapadne fronte na Flandrskem in Artoisu in v lovenskem odseku je prišlo tudi včeraj do manjših bojev, ki so bili posledica energičnih sunkov Nemcev. Sovražni poskusi odkriti, kaj se godi za nemško prvo obrambno črto, so se ponesečili. Angleži in Francozi so v tem odseku izbrubili prav močne sile.

Zeneva, 8. marca. Na zapadni fronti divjajo tudi snežni viharji. Vse operacije so ustavljene samo navadno artiljerijsko delovanje traja.

Bonar Law o položaju.

London, 7. marca. V angleški poslanski zbornici je predložil zakladnik kanceler Bonar Law zakonski načrt o kreditu 600 milijonov funtov sterlingov ter pri tem izjavil, da je to največji kredit, ki ga zahteva Anglija od zbornice. Veseli ga, da lahko izjavi, da ne bo treba nobenega dopolnilnega kredita več in da bo koncem decembra dovoljena vsota zadostovala do konca finančnega leta. Povprečno izdaja Anglija vsak dan 6.557.000 funtov, glede posojil zaveznikov je izjavil, da je pač dvomljivo, ali bo Rusija še kdaj vrnila posojila, ki jih je dobila. Zdi se mu umestno, da o teh stvareh ne razpravlja prej kakor v proračunski debati.

Glede vojaškega položaja je izjavil, da so vse nemške kolonije izginile. Vojaški uspeh Romunske je bil popolnoma odvisek od sodelovanja Rusije. Angliji je bilo popolnoma nemogoče pomagati Romunski. V tem trenutku se vsi mirovni pogajanja med Romunsko in centralnimi državami in ne preostaja drugega, kakor izreči še enkrat simpatije tej deželi in obžalovanje, da so zunaj Anglije ležale razmere onemogočile pomoč Romuniji.

Z ozirom na Mezopotanijo in Palestino je omenil Bonar Law, da se je ves čas vojne zelo zavzemal za teorijo, da je treba zlomiti samo en člen verige, ki jo tvorijo centralne države. Tu pa ne gre za teorije, marveč za vojaške možnosti in on dvomi, ali je bilo kdaj mogoče izvesti odločilne operacije s četami, ki jih je treba prepelati preko morja. Ko je imela Anglija še zadosti ladij, ni imela izvežanih čet, sedaj pa je ladijski prostor pretesen, vsled tega ni mogoče prepelati močnih čet na bojišča. Noben merodajni vojak ali civilist ni nikdar rekel, da more Anglija dogodke na vzhodu omaloževati, nikdar pa tudi ni dvomil noben vojak, da mora imeti zapadna fronta zadosti močvirja, da doseže vsak potreben uspeh. Glede Palestine pravi, da je bil ves svet globoko ginen, ko je dosegla ekspedicija v Palestino z zavzetjem Jeruzalema svoj višek. Višek operacij pa še ni njih konec in uspeha ne smemo smatrati samo kot politično moralnega, marveč za moramo tudi presojati po sili, ki ga za Indijo.

Operacije v Solunu so bile dostikrat predmet kritike, najbrže na javnost ne razume popolnoma tamonjeza položaja. Če čete v Solunu niso v zavidanja vrednem položaju, so na tem krivi dogodki v Rusiji. Nikdar nismo pričakovali, da bodo te čete ostale samo v defenzivi. Toda dogodki v Rusiji so prekržili naš načrt. Priznavamo, da se tamonjši položaj lahko kritično spreminja. Po vseh naših informacijah pa bi ekspedicija centralnih držav proti tem četam centralne države silno mnogo stala in bi morale vsak meter, ki ga vzamejo zaveznikom drago plačati. Ni težko opravičiti to ekspedicijo. Brez nje bi bil kralj Konstantin še na grškem prestolu in Nemci bi bili Grško kratkoročno pobasali. Grška pristanišča bi bila odprta sovražnim podmorskim čolnom in problem podmorske vojne bi se bil tako zamotal, da bi najbrže ne mogli vzdržati svojih zvez z vzhodom.

Glede položaja na zapadu pravi Bonar Law, da bi se bila vojna po njegovih mislih že lansko leto končala v priloz zaveznikom, če bi ne bili nastopili dogodki v Rusiji. Ti dogodki so strašen udarec za zaveznike. Nemčija pa se vendar ni približala niti za korak miru, ki ga je pričakovala. Dogodki v Rusiji so položaj sovražnikov močno izboljšali, smešno pa je domnevati, da bi mogla Nemčija izkoristiti državo. Kakoršna je Rusija. Novi položaj Rusije je situacija na zapadni fronti popolnoma izpremenil. V zadnjih mesecih ni bilo poslanih na zapadno fronto nič manj kakor 30 divizij. Če pa vso vseh vso fronto od Kanala do Jadranskega morja in tudi italijansko fronto je na naši strani premoč v številu čet.

Bonar Law je izjavil na to, da dvomi, da bo prišla ofenziva. V glavnem stanju pričakuje napad. Brigadni in batalionski poveljniki pa ne verjamejo, da bodo Nemci prišli, tako prepričani so o svoji premoči. Vrednost ameriške pomoči je odvisna od uspeha operacij na morju. Admiraliteta pričakuje, da bodo ladijske zgradbe koncem junija več kot izenačile izgube. Če bodo zavezniki zvezo stali ramo ob ramo, bodo gotovo dosegli svoj cilj, da uničijo nemški militarizem. Če bi se vojna končala predno je ta cilj dosežen, bi pomenilo to poraz za Anglijo. Nekaj zaveznik je nedavno izjavil, da je čul, da se angleški duh v vojni slabša. Tega ne verjame. Seveda je res, da se je dežela navnela vojne, Angleži pa vedo, kaj bi pomenil poraz v tej vojni v zgodovini naroda angleške države in sveta.

Poslanska zbornica je na to soglasno sprejela kredit 600 milijonov funtov sterlingov.

Argentinijski se pridruži ententi.

London, 7. marca. (Koresp. urad.) »Daily Chronicle« poroča iz Buenos Aires: Argentinski veleposlanik Nčen

se je vrnil v Washington. To pomeni, da bo Argentina okrepila svojo nevtiralnost. Naen ima naročilo, da se pozaja glede pristopa argentinske republike k akciji proti centralnim državam na podlagi medsebojne pogodbe. Argentinski izvoz se zagotovi izključno ententnim narodom. Argentina dobi za to premoč in drugo blago ter finančno pomoč za povzdigo svoje industrije. Trdi se, da je mogoče, da se bo nekaj argentinskih vojnih ladij udeležilo operacij zaveznikov.

Pred novim prevratom v Rusiji.

Petrograd, 7. marca. Petrograd se nadalje izpraznjuje. V Moskvi se bodo državni uradi nastanili v hotelih in privatnih hišah.

Stockholm, 8. marca. »Pravda« dolži socialne revolucionarje, da so poklinali Nemce v Petrograd. Strankarski voditelji proročujejo nov prevrat z ljudimi boji.

Stockholm, 8. marca. (Kor. urad.) Iz Petrograda poročajo: Socialno-revolucionarna levica, anarhisti in komunisti agitirajo za vojno. Od vseh delavskih in vojaških svetov v deželi se je izreklo 60 svetov za sprejetje nemških mirovnih pogojev. 61 svetov pa proti njim. Socialni revolucionarji zahtevajo, da preide oblast na mestno durno. »Pravda« pravi, da se bo proletarij po vzorcu pariške komune l. 1875. masčeval. Anarhisti se zbirajo v vojnih batalionih pod črnimi zastavami. Z dne 5. marca se sestane kongres boljševikov, da revidira strankarski program. V petek s je posvetoval delavski svet o delni konfiskaciji meščanskega premoženja sovjetom na ljubo.

Petrograd, 8. marca. Boljševiki so vdrti v prostore »Novega Vremena«, aretirali poslovodno listo, razdeljali opravo ter prodali ves ukradeni papir za 10.000 rubljev.

Amsterdam, 6. marca. (Kor. urad.) »Times« izvedo iz Petrograda dne 4. marca: Sedaj je jasno videti, da prevladuje bojevit duh med revolucionarnimi socialisti in strankami leve in da tvori močno opozicijo proti mirovni stranki. Vojna stranka predlaga v trenutku ko se vladne naprave selijo iz Petrograda v notranost dežele, da se naj podpisani mir z Nemčijo porabi za to, da se nadaljuje boj z Nemci. Treba je pomisliti, da mirovna pogodba ne stoji v veljavo prej, predno je ne ratificira izvršni odsek sovjetov. Na kongresu, ki se bo sestel 12. marca v Moskvi bo mogoče iznova pregledati mirovne pogoje ter bo dana obenem možnost zapustiti Petrograd pod pretezo, da je za vlado in za njene oddelke potrebno, da so zastopani v Moskvi.

Stockholm, 8. marca. Razkroji ruske vlade se nadaljuje. Zbežati je moralo masovno ker je izbruhla vso oblast nad masami v Petrogradu. »Dagens Nyheter« priobčene oklice anarhistov na ulične stražnike in hišnike, da naj plenijo po stanovanjih bogatašev in da naj se postavijo sami na njih mesto. Sedajni družabni red je treba postaviti na glavo. Bogataši morajo priti na mesto ubožcev, ubožci naj se kopeljo v bogastvu. Drug poziv je namenjen armadi in meščanstvu ter zahteva, da se pridružijo anarhistom.

London, 8. marca. »Reuters« poroča iz Petrograda: Glavni odsek sovjetov je z veliko večino odobril mirovno pogodbo v Brestu Litovskem kljub velikim pomislekom proti tej pogodbi. Odsek je dobil naročilo, da naj na kongresu v Moskvi glasuje za podpis miru v Brestu Litovskem.

Stockholm, 8. marca. Boljševiška vlada se hitro bliža svojemu koncu zlasti ker ni primanjkuje denarja. Kakor hitro boljševiki ne bodo mogli več plačati Rdeče garde, je niena moč tudi pri kraju. Banke so rešile mnogo zlata ter čakajo na boljševike. Tudi častniki so se poskrili in čakajo na protirevolucijo. Čuile so glasovi po carstvu. Tudi Nemci bi gotovi krogi radi videli v Petrogradu. V mestu vlada silen nered. Padli konji leže že cele tedne po cestah. Za živila gre zelo trda. Zadnji čas je bil Petrograd 5 dni brez kruha. Železniški promet je nad vse slab.

Petrograd, 7. marca. (Kor. urad.) S podpisom miru so se ustavile vse vojaške operacije, izvenzmi nastop letalcev, ki pa se omejujejo na izvidne polete. »Naš Vjeke« poroča, da se Nemci 12 vrt od Narve zakonpavajo.

Kodani, 7. marca. Petrogradski večerni »Cas« zatruje, da so boljševiki že popolnoma izolirani in da bodeta Ljening in Trocki skoraj izrinila.

Lugano, 8. marca. »Messaggero« poroča iz Petrograda: Kavkaška vlada je odklonila priznati mir med Rusijo in centralnimi državami. Vlada te države je odklonila ustaviti se vkorakanju turških čet v armensko ozemlje.

Stockholm, 8. marca. V Petrogradu vlada velika protivnost proti centralnim državam zaradi miru. Ljudstvo je zelo razburjeno tudi proti Ljeningu in Trockemu, ker pripisuje njima trde mirovne pogoje.

Kodani, 8. marca. »Socialdemokraten« poroča, da je nemško brodovje, ki je dospelo pred Alandske otroke, izredno močno. Število izkrcanih čet ni znano.

Amsterdam, 7. marca. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Petrograda: Izvršni centralni odbor sovjetov je sprejel mirovno pogodbo z veliko večino. Odbor je naročil članom, ki se odpeljuje na moskovski kongres, da naj glasujejo za ratifikacijo, da na ta način pridobi revolucija časa, ki ga neizogibno potrebuje. Zatrjuje se, da je Krikenko odstopil zaradi nesoglasja z ljudskimi oblačenci.

Carigrad, 7. marca. (Kor. urad.) Neki odposlanec kavkaške muslimanskega komiteja je izjavil: Kavkaška republika se je ustanovila nasproti duhu boljševizma. 32 kavkaških poslancev, ki so bili izvoljeni za ustavodajni zbor je ustanovilo v Tiflusu tranekavkaški svet z georgijskim odvetnikom Kecaštijem na čelu. Kavkaška republika se nima nobenega programa glede svojega razmerja napram sosednim državam.

Petrograd, 7. marca. Vesti o samomoru generala Kaljedina baje niso resnične. Tudi poročilo o zmagi boljševikov nad četami generala Aleksejeva pri Voronežu je izmišljeno. Proti boljševiško gibanju v južni Rusiji neprestano narašča in načeljuje mu še vedno general Kaljedin.

V zasedenih ruskih pokrajinah.

Bern, 8. marca. Litevski informacijski biro razglša v imenu litevskega narodnega sveta, da namen postaviti nekega člana saksonske kraljevske hiše na litevski prestol ter združiti Litvevsko s Saksonsko v personalni uniji, ne odgovarja željam Litevcev, ker strme po popolni neodvisnosti.

Berlin, 8. marca. V Mitavi se sestane danes kuronski deželni senat, da sklepa o političnih vprašanjih, ki so velike važnosti za poznejše državno-pravno stališče dežele. Deželni senat je sestavljen iz 23 članov, ki so bili izvoljeni s privoljenjem nemške vojaške uprave od vseh stanov nemškega in letskega prebivalstva.

Berlin, 7. marca. (Kor. urad.) »Lokalanzeiger« poroča, da bo v kratkem imenovan državni komisar za zasedene pokrajine 3 baltičskih provincij in Litvevsko s sedežem v Berlinu. Za to mesto je določen ministerijalni ravnatelj pruskega kmetijskega ministrstva grof Kayserling.

Nemško-finski mir.

Köln, 8. marca. K nemško-finskemu mirovnemu predlogu pravi »Kölnische Zeitung«: Pogodba revolucionarne vlade v Helsinkforsu z boljševiki, glasom katere dobi Rusija obrežje proti Petrogradu ter servitut za dohode preko finskega ozemlja, je ničeva. Moč nemškega orožja bo izrgala tudi Finsko iz krempeljev rdečih teroristov ter branila tudi Finsko pred Angleži, katerim je zasedenje Alandskih otokov s strani nemških čet boleč udarec. V Vzhodnem morju ni prostora za kak angleški Gibraltar.

Kodani, 8. marca. Norveški obrambni minister Holtfjedt je podal v Storgihu pozornosti vredno izjavo o Finski. Rekel je, kdor misli, da za norveško vojsko ne bo vojne uporabe, vidi položaj preoptimistično. Na mesto ruske nevarnosti je stopila finska nevarnost. Gotova smer finskih politikov misli, da ima pravico do norveških pristanišč. Izjavljanja ministra so napravila globok vtis.

Stockholm, 7. marca. (Kor. urad.) Glasom poročila »Politikent« je prišlo med revolucionarnimi vladami v Petrogradu in Helsinkforsu do pogodbe, glasom katere odstopa Rusija Finski severne pokrajine tako, da dosega Finska Ledeno morje. Finska pa je odstopila nekaj manjših kosov obali ob dohodu v Petrograd.

Stockholm, 7. marca. (Kor. urad.) »Socialdemokraten« poroča iz Helsinkforsa: V ponedeljek se je vršilo med finskimi revolucionarnimi komisariji med njimi Manner in Sirola ter švedskimi in danskimi socialnimi demokrati posvetovalje o predlogu za posredovanje. Ob otvoritvi seje je dobil Manner brzoglasno poročilo, da se Nemci bližajo alandskim otokom. Poročilo je izzvalo močno gibanje.

Intervencija Japonske.

London, 8. marca. »Morningpost« poroča iz Washingtona: Tainik predsednika Wilsona sporoča, da se ameriška vlada z Japonsko ni pogodila glede nastopa v Sibiriji in da se Zedinjene države ne bodo pridružile ostalim državam v vzhodnosibirskem vprašanju. Kljub temu se domneva, da Amerika ne bo protestirala proti akciji Japonske, niti ji ne bo delala težkoč.

London, 8. marca. Amerika ne sumni Japonske samopasnihih namenov, pač na hoče ostati v sibirskem vprašanju nevezana, ker nasprotuje ta akcija tradicijam in namenom, s katerimi je stonila Amerika v vojno.

Stockholm, 8. marca. Glasom poročil iz Washingtona so dospeli v razna kitajska pristanišča ameriški parniki, ki so bili določeni v Vladivostok. Vse entente ladje, ki leže v Arhanelsku (?) in Vladivostoku, naj služijo za prevoz čet in municije za Japonsko in Kitajsko.

Zeneva, 8. marca. Francoski listi poročajo iz Tokija, da je dovolila japonska zbornica kredit 1 milijona ienov za mobilizacijo.

Rotterdam, 8. marca. (Kor. urad.) Iz New Yorka poročajo, da je načrt o intervenciji Japonske v Sibiriji za enkrat odložen. Sedaj je odvisno samo od Anglije, kaj bo storila Japonska. Kitaisko velenoslantstvo je sporočilo, da Kitaiska podpira politiko Zedinjenih držav in da se bo omeila najbrže na zavarovanje mandžuske meje.

„Petrolejski mir“.

Kodani, 7. marca. (Kor. urad.) Pod naslovom »tretji mir« govori »Politikent« na uvodnem mestu o miru v Romunijo. List pravi, da se je imenoval mir z Ukrajino »titi mir«, mir z dne 5. marca pa se sme imenovati »petrolejski mir«. Po tem tretjem mirovnem sklenju se bo dalo vprašanje preskrbe s surovinami in živila tako urediti, da bo vse govorčenje o gospodarski vojni po sklepu miru brezpredmetno. Zmagovite močne, trdne in zavarovane od Vzhodnega morja do Črnega morja prihajajo centralne države iz vojne proti vzhodu.

Dunaj, 8. marca. V pristaniščih v Odesi in Nikolajevu internirani avstrijski in orski parniki so nepoškodovani ter se bodo po ratifikaciji miru vrnili našim družbam. V celem gre za 11 parnikov, ki so last avstrijskih deloma težakih firm, ena ladija pa je last družbe »Adria«.

Parniki obsegajo 63.000 ton. Vporabili jih bomo nemudoma za prevoz žita iz južne Rusije.

Berlin, 8. marca. Ker se vrše sedaj v Odesi in okolici hudi boji med romunskimi in ruskimi četami, ni izključeno, da bo Nemčija poslala čete v Odeso, da omogoči prevoz živil.

Koliko je v Rusiji živl?

Cernin nam pripelje iz Rusije žito; kifine bomo jedli, tako se razlega po vsem dunajskem časopisu, odkar so v Brestu Litovskem ideje spravili v vreče. Oglašajo pa se tudi treznejši glasovi in zlasti poljsko časopisje svari pred optimizmom. Tudi nas bo zanimalo, kar pripoveduje poljski inženir E. Vereščinski, ki se je februarja vrnil iz ruskega jejništva. Ta očividec ruskih sedanjih razmer pravi »(Nova Reforma, št. 95):

Srednja letina je na Ruskem dajala ogromno množico žita, 500 milijonov metrskih centov na leto; od tega se je 380 milijonov porabilo doma, 120 milijonov se je izvažalo. Ta eksport v prvih letih vojne ni prenehal, ampak se je pomnožil radi nujne potrebe uvažanja inozemskih industrijskih proizvodov. Slo je žito v zavezniško Anglijo in Francijo, v nevtralo Norveško in Švedsko, in celo, kakor se je hudobno trdilo, na — Nemško. Za »uro nesreče se ni hranilo nič. Ze sredi 1916. je zmanjkovalo mesa, uvedli so se brezmesni dnevi in vsled tega se je použilo več kruha. Vojna je obenem vedno več rok odtegnila od poljskega dela; vedno več je bilo neobdelanega polja, tako da je znani ruski statistik in član dume Singarijev na temelju statist. podatkov pokazal, da je že l. 1916. bilo 35% vsega polja neobdelanega. Spričo tega Rusija ni mogla več izvažati žita, tako da vlada Kjerenskega Franciji niti obljubljenih 20.000 pudov pšenice ni mogla dati, dasi se je pri kmetih tako popularni minister Cernov silno trudil. Suša je posebno v južni Rusiji vzela ogromne seve. Se huje nego suša je na letino delovala revolucija. Namesto da bi oral in sejal, se je narod radoval svobode in politiziral. Vcelem so se zaloge žita zmanjšale vsled neposejanja polja za 35%, vsled suše za 15%, vsled uničevanja pridelkov za 10% t. i. za 60% oziroma namesto 500 milijonov metrskih centov ima Rusija kvečjemu 200 milijonov centov, kar pa daleko ne zadostja za preživljanje 80 milijonov prebivalstva (posebno ker mesa povsem manjka). Jasno je, da na Ruskem vlada glad, ki bo spomladaj spričo tamonje anarhije narastel do doslej nepoznanih višin.

Ta v vsakem oziru žalostni položaj Rusije vobče velja popolnoma tudi za Ukrajino, in to tem bolj, ker je ta del Rusije že vsled svoje geografične lege in vsled nedostatka goste železniške mreže, ki bi družila porečje Dona, Kame in Volge s fronto, moral živiti ne samo galisko-frontalno armado, ampak znatno tudi kavkaško in celo Romunijo. Razen tega je treba še uvaževati, da je uprav v Ukrajini agrarno vprašanje nastopilo mnogo silneje, nego v drugih pokrajinah in da so bili ravno tam vsi pridelki na večjih posevkih do ničice uničeni. Spričo tega je težko, se ne čuditi naivnosti izglodanih Berlinčanov, ki verujejo zatrditvam prof. Ostapenka o bližnjim transportih ruskega žita, mesa, jajec in česar si duša zaželi. Ni mogoče polniti, kje se morejo najti one tajne zaloge, ki so jih, kakor zatrjujejo dunajski listi, avstrijske komisije zavarovale. Priznavam, da bi se pri imovitejših kmetih še našlo malo neizkoriščenega žita, ali ti so že davno izjavili, da nimajo na prodaj. Denar dandanes v Rusiji vobče nima pomena, za denar se nič ne dobi. Za usnje, platno, morda celo za tobak, sladkor in čaj bi dobil kaj ali dvomim, da imamo mi baš teh stvari preveč.

Tako Vereščinski. Ako so njegova opazovanja točna, njegove navedbe pravilne, potem bodemo kmalu s skrbjo vprašali: Kaj je z ukrajinskim žitom? Ali ga bodo sedaj iskali v morskikh pristaniščih, v Odesi in drugod ob Črnem morju?

Politične vesti.

— Manifestacijski shodi. Še enkrat opozarjamo na manifestacijske shode, ki se vršijo jutri v nedeljo 10. marca. V Kamniku govori v Društvenem domu ob pol 3. popoldne ljubljanski župan deželni poslanec dr. Ivan Tavčar, v Skofji Loki (v Društvenem domu ob 3. popoldne) sta prijavljena kot govornika državni poslanec Jarc in deželni odbornik dr. Triller, v St. Petru na Krasu (ob 3. popoldne) deželni poslanec Ribnikar, v Krškem (ob 3. popoldne v hotelu Gregorici) državni poslanec Hladnik in dr. Pogačnik.

— Dvignjena konfiskacija. Včeraj se je vršila pri tukajšnjem deželnem sodišču razprava o ugovoru našega lista proti konfiskaciji članka »Posredovanje kron«, ki ga je državno pravdnštvo zaplenilo radi pregreška po §§ 300, 308, oziroma 310 kaz. zak. Naš listi je zastopal g. dr. Ivan Tavčar. Sodišče je našemu ugovoru deloma ugodilo ter konfiskacijo glede prvih dveh stavkov dvignilo. Državno pravdnštvo je s tem dobilo prvo lekcijo v njegovem času in ni izključeno, da se polagoma poboljša. Cas bi že bil.

— Radi vojne z Italijo prepovedana slovenska učna knjiga. »Domovina« poroča: Kakor čujemo, noče vlada odobriti slovenske čitanke za VII. in VIII. razred srednjih šol, ker je v njej odlomek prestave Dantejeve svetovnoznane pesnitve »Divina comedia« (Nebeska komedija), ki je bila spesnena v — 14. stoletju! — Gospodje pri zeleni mizi so res iznajdljivi! Kaj ko bi se zakonito prepovedali uživanje makaronov in polente, katera živila so tudi italijanskega izvora.

— Hrvatska vlada preganja deklaracijo. »Hrvatska Država« poroča, da je hrvatska vlada prepovedala občinam se izjaviti za deklaracijo in samoodlobo naroda. »Obzor« javlja, da je izdala vlada vsem upravnim oblastim rezervatno naredbu, da naj posvečajo posebno pažnjo biranju podpisov za deklaracijo.

jo in sploh v vsakem oziru poskrbilo, da se ne pojavijo kakšne javne manifestacije. — Slava narodni vladi in koaliciji, ki jo s ponosom imenuje svojo!

== Na vislice! V svojem govoru v poslanski zbornici dne 6. marca je socialno - demokratski poslanec Seitz ostro kritiziral aneksijsko politiko Bolgarije ter je dejal, da pomenja aneksija Dobruže s strani Bolgarije oropanje Rumunske. Proti temu nazoru so nastopili v seli dne 7. marca razni nemški govorniki, ki so protestirali, da se je poslanec Seitz »vmešaval v notranje zadeve Bolgarije«. S posebnim vnuem je dokazoval nemški radikalec Waber pravico Bolgarije do Dobruže, češ, da je rumunska vlada popolnoma zanemarjala interese bolgarskega prebivalstva v Dobruži. Poslanec dr. Rybář je prekinil govornika z medklicem: »Romuni so ravnali tako, kakor Avstrijci v Bosni!« Nato se je oglašil poslanec Malik: »Molčite! Mi smo žrtvovali denar in kri za Bosno, mi smo iz Bosne šele nekaj napravili! Par vindišarskih advokatov na vislice, pa bo vse v redu! Vas tudi!« Ta surovost poslanca Malika, ki se je izkazal vrednega druga Galgenbaurata Heinkeja, je izzvala v zbornici veliko ogorčenje. Poslanec Malik je bil par let v ruskem vjetništvu, kjer se pa žalibog ni poudaril vsenemških čednosti.

== Slika iz hrvatskega sabora. »Novosti« objavljajo sledečo sliko iz hrvatskega sabora: V saborski dvorani sedijo bivši ban Hrvatske Skerlec, bivši ban Hrvatske Rakodczay, bivši banški kandidat in mogoče bodoči ban Marko grof Pejachevich ter se medsebojno razgovarjajo — po madžarsko. V kulorijah sabora se sestanejo bivši ban Hrvatske Teodor grof Pejachevich in bivša bana Rakodczay in Skerlec ter konverzirajo — po madžarsko in nemško. V saboru kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije kliče hrvatski ban Rakodczay, da so Dalmatinci, Bosanci in Istrani tuji...

== Kulturni škandal. V Zabřehu na Moravskem je bila te dni tamkajšnja češka mestna šola izpremenjena v bolnišnico za rekonvalescente po legarju. V občini sta dve nemški šoli, mnogo prikladnejši za bolnišnice, pa ti so pustili v miru in tudi niso hoteli na razpolago stoječega poslopja na polju uporabiti za bolnišnico, ampak edina češka šola se je morala izprazniti v to svrhu. Češki listi označajo to za kulturni škandal in nov dokaz uradne naklonjenosti češkemu šolstvu.

== Sarajevske intrige. Poročali smo, da izide v kratkem v Sarajevu nov srbski list. Kakor sedaj zatrjujejo sarajevski krogi, ima tu bosenska vlada svoje prste vmes, ki hoče na ta način prehiteti jugoslovansko glasilo, ki ga snujejo dr. Sunarić, Dimović in ostali pristaši narodnega jedinstva in samoodločbe naroda.

== Madžari kažejo zobe. »Budapesti Hirlap«, glasilo agrarnega fevdalca Tisze, piše v svojem uvodniku o sklepu miru z Rusijo in o pogajanjih z Rumunsko: »In mir, ki se je rodil na vzhodu, kakor vzhajajoče sonce, pošilja svoje nevdružne in ogrevajoče žarke naprej in naprej proti naši južni meji. Z Romunijo smo sklenili račune. Sedaj pride na vrsto Srbija in potem gremo še dalje proti jugu, da posvetimo s temi žarki tudi drugim verolomnikom v oči. Ti žarki se tudi na zapadu ne bodo ustavili... Toda dočim hoče »Budapesti Hirlap« pacificirati samo Balkan z Grško vred, obrača »Pesti Naplo«, glasilo bank in sladkornega kartela, svoje orožje proti nezadovoljnim avstrijskim narodom ter piše: Slabi rumunski sosed nas ne ogroža več. Narodnostno vprašanje izgublja svojo ostrino, ker ne bo nobenega slovanskega vprašanja več. Kar pa se tiče malih kletk avstrijskih kronovin, otresa v njih samo še češki lev svojo grivo, ostale je veliki krotilec divjih zveri, vojni bog, že ukrotil, da so ponižni kot jagnjeta. Niti gani se ne morejo. Skozi narode, ki ogrožajo našo domovino, gre sedaj skupna želja veriga. Tako bo torej moči, ki pomeni zunanji mir, prinesla tudi notranji mir. Kdor se ne čuti srečnega v tem svetu, brezkrvni sanjar, ki veruje v bratstvo narodov, vsi ti naj pospravijo svoje stvari in naj gredo, kamor hočejo. Njih sanje ne bodo odločale o usodah narodov. To je morala volje in zdrav poduk. Toda to igranje z množico menda ni tako globoko vkoreninjeno, ker že malo vrst pozneje piše isti list po uvodniku »Vossische Zeitung«, da mir z Rusijo nikakor nima tolikega pomena, kakor se mu pripisuje, ker lahko pridejo v Rusijo po boljše živik zopet na krmilo patrijoti in vojaki.

== Pred novim splošnim štrajkom v Budimpešti? Dunajski »Abend« poroča, da se vrši med budimpeštanskim delavstvom zopet veliko gibanje. Štrajk krojačev in šivil traja in zdi se, da se mu bo pridružilo čim dalje več delavstva.

== Mir in prijateljstvo... Na vzhodu sklepajo generali mir in mirovne formule se začnajo z besedami: »Zavezujemo se, da bomo živeli v

miru in prijateljstvu.« Poljska »Nova Reforma« opozarja pri tem na sledeči dogodek iz l. 1915: Marca meseca tega leta, ko so ruske armade stale pred Krakovim in Karpatih, je potoval veliki knez Hessenski, brat ruske carice v Petrograd z nemškimi mirovnimi ponudbami. Car je ponudbe odklonil. V onih pogojih je bilo ponujeno tudi »prijateljstvo«, a poleg njega še — vzhodna Galicija in črta Visle, in v dodatku dogovor glede Carigrada. In zdaj...?

== Kako je z Ukrajino. Avstrijske in nemške čete sedaj delajo »red« v Ukrajini. Poljski listi so glede uspeha te akcije silno pesimistični. Udarec po Ukrajini je po njihovem mnenju udarec po ruskem deblu samem. Novi organizatorji vzhodne Evrope morajo v Ukrajini ustanoviti ne le države, ampak sam — narod. Eni trde, da je v Ukrajini — 182 zavednih Ukrajincev, drugi pa, da jih je 160, t. j. takih, ki hočejo za vsako ceno ukrajinsko politično samostalnost. Ukrajino delajo nemški bajonetji; a ti se zadosti zavežajo svojih ciljev in smeri... Dozdaj je v Ukrajini še tako, da ljudstvo v Ukrajini ne vidi luči, a inteligenca je — vsesrška. Kdo more reči, kako se bo razvilo za par let? Kaj bi se moglo pričakovati za par desetletje? — Zato je treba Ukrajino obkleti z oboroženo desnico tudi od juga, od Odese, da bo potem kakor v kleščah.

== Turški načrti. Carigrad, 7. marca. (Kor. urad.) Po končani debati je zbornica odobrila proračun in proračunski zakon z raznimi izpremembami. Proračun izkazuje 34.016.689 funtov dohodkov in 51.955.856 funtov izdatkov. Zbornica je sprejela dodatne člene k proračunskemu zakonu, ki pooblašča jo vlado izdati v slučaju potrebe 1 milijon funtov za zgradbo stranske proge Razel Ain - Djarbekir, da sme skleniti z neko družbo pogodbo ter izdati 1500 funtov za trasiranje merjenje morja med Sarailon in Haidarbašo za zgradbo mostu ali tunela med Evropo in Azijo.

Z Goriškega.

7. marca.

S Kobariškega. Hudo se je gojilo dvema možema, ki sta šla po živih v Benečijo. Znano je, da je na desnem bregu Soče skrajno tesno za živila in precej ljudi je že umrlo za lakoto, kakor to navajajo tudi interpelacije naših poslancev, ki zahtevajo v prehrani nujne pomoči, kajti sicer utegnejo izumreti cele vasi, ne pa da se bo polje obdelalo, vinogradi uredili in kaj pridelalo. Iz Brd, sploh z vsega gorovja, ki obkroža beneško ravan proti Soči, silijo ljudje v Benečijo, da bi dobili tam kaj sira, moka in drugih živil ali kupili kako kmetijsko in obrtno orodje. Ti in oni pride srečno tja in nazaj, kogar pa zalotijo, gorje mu. Naša dva so prišli v Cedadu in vtaknili v luknjo. Pa nista bila sama tam, ampak več takih »grešnikov« je bilo, ki so šli po živih pa se morali za to trpeti v luknji glad, da se tako izvežabijo še ostreje za nadaljnje gladovanje doma. Kar sta bila nakubila, so jima odvzeli, na to pa ju izpraševali, kje sta dobila živč, kako sta prišla tja, kedaj, zakaj, zaslišavanje, grožnje, kakor da bi bila dva hudodelca, in zmerjanje, ko sta trdila, da ju je pomanjkanje priznalo v Benečijo. Jesti jima niso hoteli dati nič, dotični podrejenec je rekel, da jetnikom ne pritičnice, šele na nove prošnje sta dobila nekaj jedi podobnega, čez dva dni so ju spustili vsa izstradana. Le s težavo sta se vlekla naprej, pri neki hiši so se ju vendar usmislili, da sta se najedla in srečno prišla domov, seveda brez živil. Praskal se je eden izmed njiju doma. Skrbna žena mu je ukazala sleči srajco in našla je v njej 106 velikih uši, beneški plen svojega moža.

Iz Gorice. Morda se vzpostavijo kmalu tramvajska vožnja, kakor se je to že omenjalo. Te dni so pobrali trčnice po črti v Gledališki ulici mimo Velike cerkve do Travnika, kjer je pred vojno ni bilo več prometa. Baje bodo služile za podaljšanje tramvaja proti Solkanu in Mirnu. Izmed tiskarn sta ostali dobro ohranjeni Narodna v Gregorčičevem domu in Societna na Korzu, v kateri slednji se že dela. Ko se vrne deželni odbor in še drugi uradi, ko pride malo več življenja v mesto in okolico, bodo kmalu dovolj posla za par tiskarn. — Pek in slaščičar Dražček, katerega hiša na Korzu je razsuta, ki pa je kljub temu vztrajal do zadnjega, predno so vdrli Italijani v mesto, otvarja sedaj svojo prodajalno v Jernavevi hiši v Gosposki ulici.

Okrajne bolniške blaginje. V Gorici deluje okrajna bolniška blaginja že od decembra lanskega leta. Okrajna bolniška blaginja za tržiški okraj je odprla svoj urad v Cervinjanu. Tam okoli je obilo delavcev. Okrajna bolniška blaginja za Gradisce in Krmin bo začela v kratkem delovati.

Z železniškim prometom je še vedno križ in težava. V Trzinu se je zgodilo te dni, da so morali potniki kratko malo ven iz vlaka, katerega je zasedlo vojaštvo. Potem pa capljali naprej peš, kamor si namenjen, s plačnim voznim listkom v roki.

V Podgorju se namersa vrniti župan Klančič. Vsi domovanejo in zemljišče mu nekaj čistijo, kolikor je sploh ostalo dobrega za prebivanje in obdelovanje.

Dinamit. Nesreče vsak dan, posebno otroci so žrtve raztrosene municije. V Gabrijah je bil težko poškodovan 12letni Anton Makovec na obeh rokah vsled eksplozije dinamita. V istem času čujemo, da so bile v Fiumičelu v Furlaniji težko ranjene vsled eksplozije dinamita tri deklice. Otroci dobijo municijske stvari, ko letajo okoli in se igrajo pa sledi nemirna in nemirna. Tre-

ba je po vaseh varstva otrok, drugače bo pobabljenov, da bo groza.

Kako se Gorica obnavlja? Domačini, oziroma civilno prebivalstvo sploh, ki bi se hotelo nastaniti v Gorici, ne dobi stanovanja, če manj pa življa. Celo glavarstvi in drugi javni uradniki, ki so se te dni vračali v Gorico, ne dobijo dovolj primerne bivališča. Vse boljše, ali manj pokvarjene hiše so zasedene po vojaštvu, oziroma rezervirane za gg. častnike, ki so zaposleni na Dunaju. Gradcu ali boksigavedi kje. Varstva ni nobenega, še manj discipline. Vojake, vietnike in razne sumljive osebe nahajaš povsod in vsak čas. Devastiranje in požari so na dnevnem redu. Minoli teden je pogorela hiša v Tržaški ulici št. 8, last lesnega trgovca Kovača. Hiša, ki je bila že deloma zopet popravljena in oddana prvotnemu namenu, je zasedla vojaštvo. In sedaj je pogorišče. — Kdo naj kaj popravila v takih razmerah?

Goriško kmetijsko društvo se je preselilo s t. m. iz Ajdovščine v Gorico. Društveni urad je otvorilo začasnno v ulici Morelli št. 40. I. nadstr.

Dopis iz Celja.

(Od našega dopisnika.)

Celje, 7. marca.

Proti manifestacijskemu shodu v Zalcu se vrše intrige, in to — kakor izvemo iz zanesljive strani — po neki osebi, ki v vojaški uniformi vrši v Celju službo v prehranjevalnih vprašanjih. Kaj ima ta sicer naduti nemški nacionalist kot vojak opraviti z našim političnim delom, smo radovedni. Gotovo je, da je poslal namestniki v Gradec brzolav, naj shod preprovo. Le tako naprej! Posledice prepovedi shoda na Svečnico celjski Nemci že občutijo. Mar bi radi še nosili posledice morebitne prepovedi žalskega shoda?

Ali je to olajšanje? Ko se je preselila garnizijska bolnišnica št. 9 iz Celja v Ljubljano, smo bili mnenja, da bo to pomenilo vsaj nekoliko olajšanja v aprovizacijskih razmerah v Celju. Sedaj pa izvem, da moramo še naprej dati tej bolnišnici meso, po katero pride vsak dan dan nakupovalci iz Trsta. Gotovo nismo nevoščiljivi, toda zdi se nam, da vendar nikakor ne kaže, odtrgovati Celju, ki stoji glede aprovizacije na tako slabih nogah, in voziti v druge kraje, kar mi nujno potrebujemo.

Blamazi našega celjskega Amtsvorstanda Ambroschütz v Mariboru, kamor je bil dne 20. marca povabljen od mariborskega župana dr. Schmiedererja, da bi pri sestanku županov mariborskega okraja proklamiral jugoslovansko deklaracijsko politiko, smo se morali res od srca smejati. Ko je videl ubogi junak Ambroschütz zbranih naenkrat veliko večino krepkih slovenskih županov, ki so Girmayerja prisilili, da je slovensko govoril, si je mislil: bolje je, da izglem — in že ga ni bilo več. Je res žalostno, ljubli Ambroschütz, da še celo mariborski okraj, ki ste ga smatrali za nemško domeno, obrača hrbet vaši sleparski volkarski politiki. Pa se mu prav zdi, zakaj pa vika nos v vsako stvar! Mi se pa moramo potem na stroške njegovih neumnosti smejati!

Velikanske demonstracije v Gradcu. Dne 6. marca so se vršile v Gradcu, osobito v Anski ulici ter pred c. kr. namestništvom velikanske demonstracije delavskega ljudstva proti sramotnim razmeram, ki vladajo v mestu glede preskrbe prebivalstva z živili, osobito z moko. V celi Anski ulici so trgovine razdejane in razbiti. Ljudi, ki so skušali pomirjevalno vplivati, kakor n. pr. urednik socialističnega »Arbeiterwille« Robinson, je razburjena množica pretepla. Včeraj je župan Fizia objavil poziv na prebivalstvo, v katerem pravi, da v slučaju ponovitve podobnih dogodkov ne bi mogel več za braniti prekega sode in drugih zlih posledic. Jeza prebivalstva se obrača v prvi vrsti proti namestniku Claryju, o katerem se prav dobro ve, da ima cela skladišča živil — zase, dočim prebivalstvo strada, da hujše ne more. Razmere v Claryjevem pašaliku dozoravajo. Težko da je kateri cesarski namestnik svoje prebivalstvo tako gnil in tako pustil stradati, kakor Clary prebivalstvo naše dežele, sam na tako prijetno živč. Olenševanje dogodkov v grških listih, češ, da so se demonstracije udeležili mladi fantiči in ženske, je naravnost smešno. Seveda, kdo pa drugi strada doma? Saj je možki svet od 18. na do 50. leta ves v uniformah! S takim cenamim omaloveževanjem razmer in dogodkov se ne do-seže nikakega izboljšanja položaja. Delstvo je, da prehranjevalne razmere na Stejerskem, I. kar se tiče revizicij po deželi in kar se tiče aprovizacije mesa, kriče do neba. Danes po tolikih mukah in po tolikem stradanju je pač smešno, vedno znova, že v stotih in stotih aneliranih na domo-ljubie, ki zahteva »vzdržati«. Pokazati treba tudi voljo, da se razmere izboljšajo. Te pa Clary in vsi njegovi trabantii doslej niso pokazali.

Iz gorenje Savinjske doline. Naše stvarno poročilo v »Slovenskem Narodu« je zadelo v živo, kakor bi vrzel bomba v Mozirje. Ker naš Mišel ne more stvarno popravljati, so se prijatelji lotili dela, da operajo zamorca, ali boljše povedano, nekdanjega nemškega policijskega uradnika iz Trsta. Trudilo se zman. Zagovor v št. 42. »Slov. Naroda« prav nič ne drži! Trditve o Rakuševih krava-h je neumnost, ker se je vendar poročalo o junca in biku; krave se torej morajo nahajati prav blizu Mišelovega nosu. Dobro znano je, da se lokalni faktorji morajo ravnati po ukazih iz Gradca, saj Clary povsod zatira Slovence, protežira pa Nemce. Gospoda Mišelova zagovornika, ali to ni res? Saj vemo, da je Mišel imel že davno ukaz iz Gradca, da mora varovati živino celjskega Nemca Rakusa. Kako pa je to, da se na Koroskem v Dobernigovem pašaliku ne rekvirira živina? Korosci bi se živino celo radi prodali, in to vojaštvu noče. — Ako ste gospodinci pri c. kr. politični ekspozituri Slovenki, potem je še bolj žalostno, da sta danes nemščurki. Zato nosita glavo tako pokonci, češ, medve kot pristni Nemki imava povsod proteklo. Prav resnično pa je, da zadene krivda nemškega brbljanja tudi naše ljudi, ki se pri opravih na ekspozituri že le morejo poslužiti jezo nemškega jezika iz same obzirnosti do voditelja ekspoziturnega.

poziturne. Znano nam je, da vsak, ki hoče pri Mišelinu kaj doseči, govori našašč z njim nemško. Pisar Štruc, židovski begunec iz Bukovine, se pri ljudeh, kjer je iskal pump, ni predstavljal za pisarja, ampak za uradnika c. kr. politične ekspoziture. Marsikateremu upniku je brez vedenja svojega šefa kako dobroto storil, ki je bila tudi dobro nagrajena. Kot »vesten uradnik« bi torej Mišel moral vedeti, prvič da njegov pisar izostaja po več dni iz urada, drugič, da na tistem izdaja strankam uradne spise in tretjič, da blagajna ne štima. Ko ga je pri zadnji stvari vendar enkrat zalotil, manjkalo je samo nekaj nad 400 kron; tedaj je Štruc rotil g. Mannheimla, naj mu posodi to vsoto, sicer se ustrelji. Zid je Zidu pomagal, kar kristljani navadno ne store in mu je rešil življenje. Ker se voditelj politične ekspoziture ni brigal za to, da Štruc po več dni izostaja iz urada, da veliko več zapravi, kakor zasluži, je moralno skrivke Štruc-evih izposojil ali goljufij. Da bi Mišel o tem nič ne vedel, si ne moremo misliti, ker mu je vendar njegova desna roka c. kr. stražmojster Milarič vse natančno poročal. Saj se je vendar Milarič lahko sam osebno prepričal, kadar je bil v njegovi družbi, da Štruc en večer več zapravi, kakor zasluži cel mesec. Našo trditve lahko mirno vzdržimo, če po potrebi navedemo dan in kraj, kjer se je to zgodilo.

Drobne novice. Umrli je v nedeljo, dne 3. marca v Celju gospa Cecilija Maloprou rojena Klančnik. Bolehala je dolgo časa. — Premrežen je okrajni zdravnik dr. Ludvik Haring od okrajnega glavarstva v Celju k okrajnemu glavarstvu Ljutomer. — 90. rojstni dan je dne 6. marca slavila gospa Amalija Kukovič, mati g. župnika Frid. Kukoviča na Dobrni pri Celju, sestra umrlega prošta in zgodovinarja Ignaca Orožna.

Mariborsko pismo.

(Od našega poročevalca.)

V Mariboru, 7. marca.

Ljubljanka Ljudska posojilnica. Za dne 12. t. m. je razpisana prostovoljna dražba posestva Veliki Hum pri Mariboru (Willkommhof), pri čemer je v prvi vrsti udeležena Ljudska posojilnica v Ljubljani. Vzklicna cena znaša 110.000 K. Posebno značilno za to napovedano javno prostovoljno dražbo je okolnost, da Ljudska posojilnica v Ljubljani smatra očitveno kot nujno potrebno, da v času, ko je za nakupovanje posestev tudi med Slovenci mnogo zanimanja, inserira — v »Marburg. Zeitung«. Zdi se nam, da imamo v predležečem slučaju opraviti z gotove vrste slovenskimi ljudmi, ki stoji na stališču, da sta denar in slovenska narodna zavednost dva pojma, sorodna kot ogenj in voda. Inserat v »Marburg. Zeitg.« se odlikuje po posebnem obsegu in posebno velikem tisku. Kaj mari, če preide posest potom nemških oglašev, ki bi sicer mogla ostati v slovenskih rokah, v nemške roke!

Novi poveljnik višje vojaške realke. Naslednikom poveljnika višje vojaške realke polkovnika Koraleka, je imenovan podpolkovnik Eduard Blaha pl. Olbom, ki je bil v mirnem času do deljen učiteljskemu zboru omenjenega vojaškega zavoda. Podpolkovnik Blaha pl. Olbom je rodom Čeh in v Mariboru znana oseba.

Velike tatvine na južni železnici. Tatvine na južni železnici, posebno na progi Gradec - Zidan most, morajo vsakogar s strahom navdajati, kdor ima le količjak opravka s tovarnimi pošiljavami, ali če je prisiljen, na potovanje kaj seboj vzeti. Krade se vse križem: civilna in vojaška priljaga vsakolake vsebine. Prav posebno veselje imajo tatovi še do oficirske priljage. Tatove je mogoče le poredkoma izslediti, to v prvi vrsti vsled nezmožnosti večine naših mestnih redarjev. Dogaja se, tako nam vedo povedati povsem zanesljivi ljudje, da se gotove vrste ljudi prav nič ne ženirajo po nekaterih malih gostilnah bahavo govoriti, kako so namenoma tega ali onega častnika ukrali s tem, da so mu priljago namenoma založili v voz za kak nepravil vlak, ali pa jo sicer poškočovali ozi. tako spravili, da mora iti v škodo. Zelo mnogo tatvin treba šteti na rovaš vojaštvu, mirno pa tudi lahko rečemo, da gre 50% teh tatvin na rovaš gotove vrste — železniških uslužbencev. Tako je bil ukraden neki dami na večer 3. t. m. kovčec s 16000 K. gotov, drugi osebi kovčec, vreden do 3000 K. Vojaštva, to je doganano, taktat, ni bilo v bližini. Sicer pa dokaz, da naša trditve glede nezanesljivosti železniškega osovja ni izmišljena: prde vlak in z njim vagon, na zunaj enak številnim drugim, le z posebno dragoceno vsebino. Nikdo drugi, kot uslužbenec, ne ve, da je temu tako. Vagon je bil odpet in premaknjen na drugi tir in v 30 minutah nato, bi moral z drugim vlakom dalje. V kratkem času pa so bile ravno na tem vagonu potrgane plombe in polovica vsebine ali ukradena, ali pa izmetana... Ker gre vedno tudi za precejšnje množice, bi policija, če bi se malo bolj brigala, pač mogla izslediti zlikovce in storilce izročiti kazni. Železniškega osovja je preko 700 in radi par nepoštenih, tri potem dobro ime vse. Dolžnost poštenih železniških uslužbencev pa bi nič manj bila, paziti na svojo okolico. tatove nemudoma naznaniti in tako rešiti celoti dobro ime, potujočemu in ostalemu občinstvu pa poskrbeti za to, da preneha sedanja zbežanost.

Trgovine so zopet do 6. popoldanske ure odprte. Zatorva v opoldanskih urah ostaja stara.

Pobegli avtomobil. V eni zadnjih noči so neznani zlikovci ukradli avtomobil deželne vnovčevalnice za živino. Odpeljali so se proti Ormožu. Tik pred mestom se jim je vozilo pokvarilo. Tatovi, vojaški, so pobrali iz voza kar se je dalo odstraniti in se še pri nekem županu iznosili 200 K, potem pa jo popihali na Hrvaško. Voz še vedno stoji sredi ceste, ker ni pripravnih sredstev, ga spraviti v stran.

Vojaški konji za polje-stvo. Okrajno glavarstvo naznanja, da bodo dala vojaška uprava na razpolago za pomladna poljska dela večje število vojaških konj. Posestniki, ki žele vojaških konj, se morajo pisмено obrniti do okrajnega glavarstva in se hkratu zavezati, da prevzemo konje in voljaka spremjevalca na stanovanje in prehrano. — Pri velikem pomanjkanju krme, bode pač malo konj moglo ven na deželo na letovišče. Kmetovale bode zastoni o krepki vpreki, konjski želodec pa o tečem kmetiskem ovsu — snajak.

Naše in nemško časopisje. Dočim se ima naše časopisje boriti z najrazličnejšimi težavami za svoj obstoj, ima nemško vsega v izobilju, posebno vsenemško v provinci. Nam ne dajo stavcev in ne preokležejo dovolj papirja, plenijo nam črke, vsenemški listi dobijo pa vsega na izbero. »Marburger Zeitung« ima 14 stavcev in od 5 t. m. more izhajati tudi v povečani obliki. Kamorkoli se obrnemo, povsodi dvojna mera nam v zlo.

Kaj vse bi radi imeli od cesarja? Po izumrtju avstrijske linije knezov Porcija, bi moralo preiti njihovo fidejkomisno posestvo v Glinski dolini in Koroskem v posest v Italiji živeči liniji. Država je po selega vmes in to posestvo prodala največjemu ponudniku, neki češki banki. Fidejkomis knezov Porcija je vsej Glinski dolini velikega pomena. Ker pa je sedajni posestnik češka banka, so koroski vsenemški seveda zelo vznemirjeni in »Kärntner Tagblatt« zahteva, da morajo nemški poslanci — iti pred cesarja in zahtevati, da on, cesar, prepreči s pravorekomo kupčijo v prilog Nemcem. — Pasji dnevi so po praktiki še precej daleč pred nami, v glavah koroskih vsenemcev pa se menda že sedaj bliska. Eni, njih štajerski sosedje, hočejo od cesarja, da se postavi proti jugoslovanski deklaraciji, koroski nestrpnosti pa bi celo radi, da event. razveljavijo postavno-pravno z državo sklenjeno kupčijo.

Graški »Volkstag«. Graški Nemci pripravljajo svoj nemškonacionalni »Volkstag«. Namen mu bode — protestirati proti jugoslovanski deklaraciji. Kakor razvidno, pričtenja vsenemški nacionalizem streljati iz velikih kalibrov. Za nas Slovence je graška vsenemška namera bolj zanimiva vsled okolnosti, da se vika v naše narodno politično življenje prebivalstvo mesta, ki stoji daleč stran od naše narodne meje in tudi preko meje naših narodno-državnih aspiracij. Če si dovoljujejo graški nemškonacionalci politično - nacionalno komedijo kakršnega koli drugega značaja, nas to pušča docela indiferentne, ker se držimo načela, da je sosed: Od sosedu pa moramo in moramo zahtevati, da pusti tudi nas v miru. Kaj drugega bi bilo, če bi mi narekovali graškim Nemcem nekaj, kar reže njim v narodno meso. Vrhutega graški Nemci očitveno pozabljajo, da živi v Gradcu zelo močna slovenska narodna manjšina, ki jo cenijo na 30.000 duš. Graški »Volkstag« bode torej v dvojnem oziru velika nemškonacionalna, recimo: netaktnost. Nemški pregovor pravi: »Ne praskaj se, koder te ne srbli«. Radovedni smo, kaj bode storila temu nasproti graška nemška socialna demokracija. Če bode le količjak pojmovala bistvo namere, potem se bode morala upreti z vso odločnostjo. Če pa se bode tudi to pot skrla za jalove izjave, kot se je v seli obč. sveta graškega dne 1. t. m. potem nam pač nikdo ne bode smel očitati, če si bomo dovolili napram takemu početju odločno dvigniti svoj glas. Nam Slovincem, posebno pa onim na Štajerskem, mora biti tako ravnanje našega Nemstva odločno svarilo. Iz njih nastopa je razvidno, kaj nas čaka po vojni, če se ne otresemo docela njih nadvladja. Nikdo pa nam danes ne more šteti v zlo, če nam postaja vse, kar je v zvezi z Gradcem do skrajnosti osviroženo. Po eni strani graška birokracija z vsem svojim pomembnim sistemom, po drugi strani k vsemu še graška nemško-nacionalna javnost. Takemu boju dajmo odgovora v številnih manifestacijskih shodih za jugoslovansko deklaracijo po vseh delih naše zemlje!

Zagorski premogariji za Jugoslavijo.

Iz Zagorja nam poročajo: Kdor pozna politične razmere v Zagorju, tega more iskreno vzradostiti, da se je tudi zagorski slovenski premogar izrekel za majniško deklaracijo. Voditelj tukajšnje soc. dem. stranke Čobal je na javnem shodu ob navzočnosti odgovornega urednika »Napreja« g. Petjana izrekel svojo strogo grajo delavstvu, katero podpisuje izjavo za deklaracijo, pošiljal je svoje agente, da so agitirali proti podpisovanju, a vse je bilo zaman — slovenski delavec je neustrašno pokazal, da kljub temu, da je socialni demokrat se zaveda svoje slovenske narodnosti. S slepoto je vdarjen vsak politik, kdor misli, da se lahko mirnim potom gre preko nacionalne ideje v sedajni svetovni vojni.

V delavskih srih je vzkipela ljubezen do materinskega jezika in narodni duh je rodil sledečo resolucijo: Podpisani zagorski premogariji in delavci izjavljamo, da se pridružujemo v polnem obsegu majniški deklaraciji in izrekamo »Jugoslovanskemu klubu« za nevstrašen nastop za svobodo slovenskega naroda na demokratični podlagi svoje simpatije.

Pod geslom: Naj jugoslovanski narod sam sebi gospodari na demokratični podlagi na svoji lastni zemlji in naj ne bode nikdar več tujčeva peta.

Podpisalo je to izjavo 755 samih odraslih in trezno mislečih delavcev.

Pozdravljen bodi ti slovenski premogar, ki se ne strašiš nobenega izmed tistih, kateri so proti temu, da bi se nam dala samostojna demokratična država. Tvoj duh nadkrljuje malodušnost tvojih voditeljev! Zato ti pa kličemo, organiziraj se razredno in izberi iz lastne svoje srede moža, kateri naj načeluje tvoji bojni organizaciji, ker le tako si bodeš izboljšal svoj bedni stan in uresničile se bodo besede v resoluciji, da ne bodeš nikdar več tujčeva peta.

Tudi mladina jugoslovanske socialno demokratične stranke, katere je prožeta ideje »proč od Dunaja«, bode našla mnogo hvaležnega dela med zavednim zagorskim delavstvom. Kdor se drzne danes javno nastopati proti majniški deklaraciji, ta človek je po milovanja vreden nazadnjak, ki je drleč, daleč ostal za svojim časom.

Vesti iz primorskih dežel.

Po smrti odlikovan. Pred sovršnikom padli rezervni poročnik Engelbert Podgoršek iz Gorice, gor. str. p. 2, je odlikovan z redom železne krone tretjega razreda z vojno dekoracijo in meči.

Gozdno in domensko ravnateljstvo iz Gorice v Celovec. Ob izbruhu vojne v Italijo se je preselilo gozdno in domensko ravnateljstvo iz Gorice v Hofgasteln, od tam se preseli provizorično v Celovec.

Beda učiteljskih vdov in sirot v Istri. Iz Istre nam pišejo: Ze 4 dolga leta traja vojna. Skoro vsak stan je že dobil v tem kritičnem času kakšno področje — eni večjo, drugi manjšo — le na nas uboge učiteljske vdove in sirote se je popolnoma pozabilo. V celnem vojnem času smo dobile niti vinarja podpore od nobene strani! Draginja je ogromna in s picčimi 40 K (štirideset kron) penzije naj človek preživlja sebe in svojega otroka. Moj pokojni soprog je služboval 14 let, ker pa mu je manjkalo 3 (tri) mesece do 10 definitivnih let, dobivam le — milostno penzijo. Vrhu tega je daroval še svoje mlado življenje svojemu poklicu, a kaj imamo njegovi ostali danes od vseh njegovih muk? Nič, le golo trpljenje in pomikanje na vseh koncih in krajih. Boriti se moramo z nadnaravno silo, ako hočemo preživeti te kritične čase. Ali ni na nas učiteljske vdove in sirote nobene pomoči, nobene podpore? Obračamo se s polnim zaupanjem na naše gosposode poslance, ter jih prosimo, naj se nas usmilijo vsaj oni, ter naredijo na pristojnem mestu za nas potrebne korake, za kar smo jim že naprej iz srca hvaležni. — Ena učiteljskih vdov.

Rodninska tragedija. Dne 31. januarja t. l. je bil Alojzij Pirjevec iz Orleka pri Sežani v Črni gori — umorjen. Opravil je službo v družbi dveh drugih orožnikov. Napadla jih je neka tola, ki je ob tej priliki umorila še nekega orožnika. Smrt moža je ženo njegovo tako pretresla, da ni delala drugega, nego jokala. Ker je bila itak šibkega zdravja, je nesreča, ki jo je zadela, tako delovala na njeno duševno stanje, da si je svojo in svojih otročičev usodo slikala črno, jako obupno. Dne 28. m. m. so jo našli — obešeno.

Dnevne vesti.

— Odlikovanje. Tukajšnji tovarnar Franc Bonac, stotnik v nekem domobranskem polku, je bil odlikovan z viteškim križem Franc Jožefovega reda z meči. To je že njegovo četrto odlikovanje.

— Odlikovan po smrti. Melhior Dolenc, c. kr. poročnik v rezervi, nadučitelj v Železnikih, je dobil vojaški zaslužni križec z meči. Padel je dne 6. septembra 1917 na gori Sv. Gabrijele. Junaka ni več, le siroti njegovi pomejta križec.

— Petkrat je bil odlikovan Valentin Ravšer iz Melvič na Koroskem in obenem povišan za narednika. Ima veliko srebrno, dve mali srebrni, bronasto svetiljo in Karlov križec.

— Petič odlikovan je bil računski podčastnik I. razreda Josko Petan, to pot z železnim zaslužnim križem s krono.

— S srebrno hrabrostno svetiljo so odlikovali: četovodji Josip Mesar, Tomo Požar, poddesetnik Miha Dovžan, vsi 17. pešpolka.

— Koroskih slovenskih junakov, ki so padli za domovino, je že jako veliko število. Vsaka vas, vsaka družina ima svoje žrtve. Dopisnik iz Sel v Miru pravi na to: Številne so torej naše žrtve, vsa bojišča so okropljena s krvjo slovenskih junakov. Če smo na bojiščih navadno v prvi vrstah, zahtevamo pravice za svoj slovenski narod tudi doma. Snužnji nečemo biti, marveč enakovredni drugim narodom.

— Slovenskim tovarišem na bojnem polju! S fronte nam pišejo: Oblasti ne dopuščajo objave naših izjav v priloge celokupnega narodnega stremeljenja. Da pa inak damo duška naši srčni zadevi podajemo sledeči predlog: daruimo pomožnost za naša kulturna in obrambna društva! Tovariši! Par kronic ob posebnih prilikah pač vsakdo lahko pogrša. Najboljša priložnost je pač odhod na dopust, ko vsakdo prejme etapni relutim. Naj nam bude v bodoče načelo, se ob vsakem dopustu s par kronicami spomniti naših narodnih institutov. In to bodi obenem moralna podpora našim vrlim boriteljem za narodno pravo. — Zvonko Mesarič.

— Istočasno nakazem 15 K v enakih delih za C. M. D., »Slov. Matice« in dr. Kerkovo ustanovo kot dopustnino.

— Ivan Pribil. Včeraj popoldne je umrl, vrtniški se službenega potovanja, naglo gospod Ivan Pribil, podpravnatelj banke »Slavije« v Ljubljani. Z Ivanom Pribilom izgine iz Ljubljane jako markantna, v vseh krogih dobro znana in spoštovana ličnost. Mlad še, je vstopil po priporočilu notarja Jerneja Zupanca za valenca v banko »Slavijo«, kjer je kmalu napredoval za knjigovodjo, potem za likvidatorja požarnih škod in končno za podpravnatelja. Službovanje njegovo je bilo vedno marljivo, vestno in vzorno. V narodnih krogih je zavzemal pokojni Pribil od svojih mladih let sem odlično mesto. Bil je izvrsten pevec, čigar tenor je slovel; sodeloval je pri mnogih pevskih prireditvah. Celu vrsto let je bil član pevškega kvarteta, ki se je s svojimi nastopi širom slovenske domovine, pa tudi v Zagrebu in v Pragi slavil. Pokojnega Pribila so ravnatoka, kakor približno mesec pred njim umrlega tovariša Stancarja, povsod radi imeli in v vsaki družbi veselo pozdravili. V politiko se pokojnik ni vtikal; imel je preveč opravka s stanovskimi svojimi dolžnostmi. Bil je pa ves čas pristaš Narodno-napredne stranke in je v času volitev, kadar je to bilo potrebno, posegal tudi uspešno v agitacijo. Po vsem Slovenskem je imel pokojni Pribil mnogo odkritosrčnih prijateljev, ki bodo ob vesti o njegovi smrti gotovo žalovali, da se ne sestanejo z njim nikdar več. — Bodi pokojniku blag spomin in lahka zemlja slovenska!

— Za višjega gozdarskega komisarja je imenovan komisar Vladimir pl. Suklje.

— Iz zemljemerske službe na Kranjskem. Finančni minister je imenoval evidenčnega nadzornika Roder Bassina evidenčnim višjim nadzornikom v VII. činovnem razredu.

— Opušča dveh poštnih filijalk v Ljubljani. Poslanec dr. Ravnar je v

seji dne 6. marca interpelliral trgovskega ministra radi opusta dveh poštnih filijalk v Ljubljani ter je zahteval, da se filijalki takoj zopet reaktivirata.

— Društveni sestanek. Opozorjamo člane Naprednega političnega društva za kolizejski okraj v Ljubljani, da se vrši jutri, v nedeljo, dne 10. marca vdrski društveni sestanek ob 10. dopoldne v gostilni pri »Novem svetu« (Prešernova soba).

— V koncertu »Glasbene Matice« bo osem odbornikov pevcev in 17 rediteljev skrbelo za red. Občinstvo se prosi, da ne prihaja prepozno. — Da se prepreči velika gneča, bo občinstvo porazdeljeno na tri vhode, tri izhode in tri garderobe. Postavljanje po hodnikih naj se opusti.

Javna ljudska knjižnica »Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj« je izposodila v letu 1917. 93.096 (leta 1916 — 65.589) knjig; v mesecu januarju 1918 9150 (lani 7253) in v februarju 8938 (lani 7402) knjig, vsekakor lep napredek. Knjižnica posluje vsak dan, in sicer ob delavnikih od 1/2. dopoldne do 7. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 1/2. do 12. dopoldne v društvenih prostorih. Pred izriščenjem št. 1 (nasproti Marčana na Rimske cesti št. 21). — Knjižnica šteje čez 10.000 izposojevanju določenih knjig.

— Društvo »Jubilejska Samopomoč« je treba tekmo 14 dni poslati listino za 1918 in za 53. smrti slučaj nadučitelja-poročnika Janka Muhe, ki je žrtvoval svoje mlado življenje cesarju in domovini na hribu Sv. Gabrijele dne 11. septembra 1917. — Člani prejmo položnice z napisanimi zneski letnine, 53. smrtnega slučaja, upravnih stroškov in event. zaostankov.

— C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani nam sporoča, da se bo izdaja 4. številke »Kmetovalca« zaradi pomanjkanja časniškega papirja za negotov čas zakasnila. Družbi je papir sicer zagotovljen in odposlan, a pošiljatev zaradi neugodnih transportnih razmer še ni dospela. Naročniki naj blagovolijo nekoliko potrpeti.

— Semenski ječmen in oves za mesto Ljubljana bo oddajal Ziti Zavod dotičnikom, ki so se svojačasno priglasili na magistratu, dne 11., 12. in 13. t. m. Vsakdo naj se najprej javi v dopoldanskih urah v pisarni Žitnega Zavoda, Dunajske ceste št. 31., na kar prejme semensko žito isotako v dopoldanskih urah v skladišču, Emonska cesta št. 2.

— Uvedba poletnega časa. »Wiener Zeitung« objavlja ministrsko naredbo, s katero se tudi za leto 1918. uvaja poletni čas. Ure se naj 1. aprila ob 2. jutraj pomaknejo za eno uro naprej, dne 29. septembra zjutraj ob 3. pa zopet za eno uro nazaj. Poletni čas bo torej trajal letos skoro 6 mesecev.

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 24. februarja do 2. marca se je rodilo 22 otrok, mrtvorojen je bil 1, umrlo je 28 oseb, med njimi 13 domačinov. Za otročico je umrla ena tujka, za jetiko 5 oseb, med njimi 3 tujci, vsled mrtvovoda 1 in vsled samomora 2 osebi. Oboleli so za škrlatno 1 tujec, za vrtico 1 domačin in za otročico 1 tujka.

Iz Zagorja ob Savi nam poročajo: Tu se je ustanovil pod vodstvom soproje rudniškega ravnatelja gospe Pauerjeve poseben odsek »Društva za skrbstvo vdov in sirot po vojni padlih«. Naloga tega odseka bo, zanimati se v prvi vrsti za vdove in sirote padlih svojega področja, posredovati za podpore, primeren zaslužek, za zavetje sirotam itd. Obenem pa bo odsek nabiral članice za to človekoljubno društvo, čigar članarina znaša letno 2 K 40 v, katera pa se lahko plačuje v 20 vin. mesečnih obrokih, ali pa četrt, oziroma polletno. Nabiranje članov se bo vršilo po odborcih samih od hiše do hiše tudi po najoddaljenejših krajih. Država bo pač gotovo storila svojo dolžnost napram svojim vdovam in sirotam, vendar nam veleva človekoljubje in spomin na padle, nuditi njihovim vdovam in sirotam našo pomoč in zaščito. — Zagorski odsek »Društva za skrbstvo vdov in sirot po vojni padlih« za Kranjsko.

Sirotinsko društvo za kozjanski okraj išče za več 14—16 letnih vajencev strogega ključavnika, čevljarskega, ev. drugega mojstra, event. proti doplačilu. — Poljsnila daj dr. J. Tombak, Kozje, Stajersko.

Iz Solčave nam pišejo: Ker se boje luči, pa so prišli ponoči: kupovat našo Logarjevo dolino. Tisti Jošt iz Celja, v spremstvu ljubljanskega »Ajnkica« Fludernika in lučkega Suhca. Kupovali so od Podbrežnika svet »Juvanič«, t. i. onkraj izvira Savinje, kjer bi se staval hotel, nižje dol pa elektrarna. Ko se jim je to pravdačasno preprečilo, pa so poskusili svojo srečo še pri Plesniku, kateremu so ponujali za vse posvetstvo 200.000 K. Naj li pristavljam, da sta si prva dva še le v nočjo upala skozi Solčavo »unverrichteter Dinge« domov? Bolj pa se nam zdi čudno, da trpe Ljubenci in zlasti še Lučani take-le »Jubeč«, ki se prodajajo za one srebrnike tujcu — zatiralcu našega naroda baš v dne, ko je narodna misel tako močna. Se li ne bodete eramovali s takimi Stajercijanci sedeti za eno mizo?!

Društvo slovenskih stalno nameščenih v Mariboru. Prvo zborovanje, ki bo določilo način društvenega delovanja »stalno nameščenih«, se vrši v nedeljo, dne 10. t. m. popoldne ob 4. uri v Narodnem domu v Mariboru. Za ustanovitve tega društva vlada splošno zanimanje. Mnogo nameščenih je že prijavilo svoj vstop, med drugimi tudi že več korporacij. Pristopi lahko vsakdo, ki razpolaga s stalno plačo: državni in deželni, mestni, železniški in privatni uradniki ter uradnice. Nadalje učitelji in učiteljice, trgovski in obrtni sodrugi, železničarji vseh kategorij. Ustanovitve tega društva je velike narodne važnosti. Vse naokoli se organizira, zlasti Nemci. Ti imajo že svoje »društvo stalno nameščenih«, so si s svojim nastopom v narodno-političnem in posebnem gospodarskem oziru priborili mnogo vpliva na javno življenje naše države. Če bomo organizirani i mi, bomo tudi lažje podprli svoj boj za življenjski obstanek, bodisi v tem ali onem oziru. Čim močnejša je organizacija, tim več velja in tim več izsilj. K »društvu stalno nameščenih« pristopi lahko vsak Slovenec ne glede na spol, pa če tudi morda pripada že kakšni drugi organizaciji. Društvu bodo to še prav posebno v dobro, kajti v tem slučaju bodo mogoče reprezentance naše

ga narodnega in gospodarskega življenja, v kolikor obsega arendne in nižje sloje. Zborovanja naj se po možnosti vsakdo udeleži.

Radi izgrede v Gradcu je bilo doslej aretiranih okoli 30 oseb. Policija pozivlja občinstvo, naj naznanj vsakega, o komur ve, da je plenil in delal škodo in vsakega, ki bi prodajal vplenjeno blago. Škode po trgovinah je nad pol milijona kron.

Senzacionalen presed pred graškim divizijskim sodiščem. Narednik Kramarič 2. bos. — herc. v Lebringu, je bil obtožen obrekovanja svojega predstojnika nadporočnika Ivana Blacha, poskušnega naplavljanja tega oficirja h goljufiji, tatvine in kršenja vojaške pokorščine. Narednik je pripovedoval pri raportu, da je nadporočnik Blacha predložil račune o teletih, katerih ni bilo nikdar v kuhinjo za moštvo, odredil je novo numeriranje menažne knjige, pri čemur sta bili iztrgani dve strani in se je prebriše 50.000 K izpremenil v 60 kron, predložil je račun za 5900 K za zelje, čeprav ta tvrdisi ni prodala nikakega zelja, in še druge račune. Nadporočnik je trdil, da je vse to laž; narednik je bil aretiran in je ostal v preiskovalnem zaporu 5 mesecev. Pred sodnijo je ostal pri svojih trditvah, glavna priča nadporočnik Blacha pa je največ izjavljal, da se ne spominja več, končno se je poslužil pravne dobrote (priči ni treba izpovedati, ako bi se s svojo izpovedjo sama izpostavila kazenskemu preganjanju) ter je — pričevanje odklonil. Nato je vojaški pravdnik umaknil obtožbo proti Kramariču, ki je bil pa radi tega, ker je bil zaklad nadporočniku: To spada pred parlament! obsojen na tri tedne garnizijskega zapora, katero kazeno pa je že prestana s preiskovalnim zaporom.

Prve moči dunajskega dvornega gledališča v Ljubljani. Danes, v soboto, jutri, v nedeljo in v ponedeljek igra odlična igralna dunajskega c. kr. dvornega gledališča Margareta Witzmann in prvak dunajskega c. kr. dvornega gledališča Herman Romberg v »Kino-Centrale« v deželnem gledališču v pretelevi življenjski sliki »Verolomstvo«. Poleg tega zanimive »Epizode z mirolivnih pogajanj«.

Tatvina v kazinski restavraciji. Pred nekaj dnevi je bilo ukradeni iz kazinske restavracije 25 knjič, 1200 jajc, 20 kg svinjske masti, kave, mila, sveč itd., v vrednosti 5000 kron. Prijeli so nekega vojaškega voznika, njegovo ljubico, ki je služila poprej v restavraciji in je osumljena tatvine, pa še iščejo.

Iz Ljubljane je bila v četrtek ob 6. zvečer pri izdaji voznih listkov na glavnem kolodvoru listnica s približno 500 do 800 K. Odda naj se v našem upravnistvu. Najden zavitek. V Kolodvorski ulici je bil najden večji zavitek. Dobi se pri Leopoldi Ferantovi na Ambroževem trgu 3.

Aprovizacija.

Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka

dne 8. marca 1918.

V mestni vojni prodajalni v Gospodski ulici se bo oddajal med na izkaznice za doječe in noseče matere. Razdelilni načrt se še objavi.

Prihodnji teden se razdeli na močne izkaznice po 1/4, kg koruznega zdroba. Naslednji teden pride za koruznim zdrobom na vrsto ajdova moka.

Mestna aprovizacija si je z največjim trdom in potom posebne revizijske pravice pridobila v jeseni večje množine zelja in repe, ki naj bi služile občinstvu v času najhujšega pomanjkanja. Vzela je na njem tovarno g. Jakopiča na Mirju, kjer je nakupljeno zelje v lastni režiji pripravila in skisala. Mestni aprovizacijski odsek je čuval te zaloge kakor najdražji zaklad ter ga hranil za čas najhujše stiske in bede. Pred nekaj dnevi pa se pojavi v Jakopičevi tovarni dunajski agent Goldberger, češ da je prišel po naročilu zavoda za preskrbo sočivilja in sadja na Dunaju. Vzlic temu, da ga je g. Jakopič opozoril, da je zelje last mestne občine, oziroma mestne aprovizacije, si je dunajski gospod vendar vzel pravico vstopiti v prostore mestne aprovizacije. Ogledal si je natančno zalogo, si vestno zapisal vse in odšel. Zelje mu je očividno zelo ugajalo, kajti predvčrtašnjem dobi g. Jakopič od omenjene družbe z Dunaja brzojavko, da je zaloga njegovega zelja »sprejeta« in da sledi zanjo dispozicija. Tako so prišli v nevarnost aprovizacijske zaloge zelja in repe, ki so za Ljubljance zadnji up in nade za težki čas stradanja. Mestni župan dr. Ivan Tavčar se je takoj postavil na stališče, da si za nobeno ceno ne pusti odvzeti s trdom pridobljenega, v lastni režiji izdelanega in takorekoč edinega živila, ki ga ima še na razpolago za itak že izstradano prebivalstvo. Poslal je zavodu za sočivilje in sadje na Dunaju sledeči odgovor: »Po inspektorju Goldbergerju pri Jakopiču v Ljubljani zaseženo kisto zelje in repe je last mestne aprovizacije ljubljanske. Blago se ne bo dalo na razpolago. Najodločnejše si prepovedujem vsako nadaljno vmešavanje Vaših agentov. Aprovizacijski odsek je dal včeraj duška ogorčenju nad postopanjem dunajske družbe (Geos), ki bi rada oddala Ljubljani zadnji košček živila. Odobruje je vzela na znanje ukrep gospoda župana in sklenila, da se prihodnji teden prične s splošno prodajo zelja in repe. Kot prvi pride tokrat na vrsto IX. okraj.

Tržna straža je zaplenila 1600 kg tižola, kateri je bil pripravljen z dežele v mesto, naložen na vozu, skrit med drvmi in namenjen v Trst.

— Razdeljevanje govejega mesa. Kakor je že bilo objavljeno v časopisih, namerava mestna aprovizacija rajonirati prodajo govejega mesa na sličan

način, kakor je rajonirana prodaja moka. Tako se hoče prebivalstvu zagotoviti enakomerno prejetanje mesa in preprečiti nadaljne navale na stojnicah in mesnicah. Stvar se hoče izpeljati tako, da bi vse one stranke, ki dobivajo meso pri ubožni akciji mestne aprovizacije in pri mesnici deželnega mesta za dobavo klavne živine ne mogle kupovati mesa več pri mesarjih, marveč le pri mestni aprovizaciji, oziroma mesnici deželnega mesta. Zato bi pa morale te stranke dobiti tamkaj toliko mesa, kolikor ga odpade nanje od celotne množine za Ljubljano namenjenega mesa. Vsakdo bi torej moral tamkaj dobiti toliko mesa, kolikor bi ga mogli in smeli dobivati pri mesarjih tisti ljudje, ki niso v ubožnih akcijah. Predno je mogoče vse to izvesti, je neobhodno potrebno, da se ugotovi, koliko strank je v Ljubljani, ki še niso doslej pri nobeni zgoraj omenjenih ubožnih akcij.

Zato odreja mestna aprovizacija popis teh strank. Zglasiti se imajo v mestnem aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti št. 13/I. in sicer po naslednjem redu: V ponedeljek dne 11. t. m. se zglase stranke, ki se pišejo z začetnimi črkami A, B, C, D, E, v torek dne 12. t. m. stranke z začetnimi črkami E, F, G, H, v sredo dne 13. t. m. I, J, K, v četrtek dne 14. t. m. L, M, N, O, v petek dne 15. t. m. P, R, v soboto dne 16. S, Š, T in v ponedeljek dne 18. t. m. U, V, Z, Z. Uradne ure za sprejemanje strank so od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne. Vsaka stranka mora prinesiti k prigrasu s seboj rdečo in krušno rodbinsko legitimacijo. Izrecno opozarjamo, da so od priglasevanja izvzete stranke, ki ne stanujejo v Ljubljani, nadalje stranke, ki imajo izkaznice katerekoli skupine pri ubožni akciji (zelenne izkaznice A in B, rumene izkaznice C in D in uradniške izkaznice) in stranke, ki dobivajo meso iz mesnice deželnega mesta za dobavo klavne živine. Kdor bi se od teh zglasil, izgubi pravico še naprej dobivati meso pri ubožni akciji ali pri deželni mestu. Še enkrat povdarjamo, da se bo oddaja mesa uredila še pozneje, da ostane za sedaj še vse pri starem in da se odreja popis omenjenih strank le za to, da se izvrši pripravljanje delo in splošno rajoniranje.

— Prodaja kislega zelja. Mestna aprovizacija bo prodajala pri Jakopiču na izkaznice za krompir kisto zelje. Rodbine bodo prejele za vsako osebo 2 kg zelja. Kilogram stane 1 K 50 v. Razpisujejo razdelitev in sicer pridejo na vrsto: IX. okraj: V ponedeljek 11. t. m. dopoldne ob 8. do 9. ure št. 1 do 150, ob 9. do 10. št. 151 do 300, ob 10. do 11. št. 301 do konca. — VIII. okraj: V ponedeljek, dne 11. t. m. popoldne ob 2. do 3. št. 1 do 150, ob 3. do 4. št. 151 do 300, ob 4. do 5. št. 301 do konca. — VII. okraj: V torek, dne 12. t. m. ob 8. do 9. št. 1 do 150, ob 9. do 10. št. 151 do 300, ob 10. do 11. št. 301 do 450, popoldne ob 2. do 3. št. 451 do 600, ob 3. do 4. št. 601 do 750, ob 4. do 5. št. 751 do 900, ob 5. do 6. št. 901 do konca. — VI. okraj: V sredo, dne 13. t. m. ob 8. do 9. št. 1 do 150, ob 9. do 10. št. 151 do 300, ob 10. do 11. št. 301 do 450, popoldne ob 2. do 3. št. 451 do 600, ob 3. do 4. št. 601 do 750, ob 4. do 5. št. 751 do 900. — V četrtek, dne 14. t. m. dopoldne ob 8. do 9. št. 901 do 1050,

ob 9. do 10. št. 1051 do konca. — Brez rodinskih izkaznic ni mesa. Vse stranke ubožne akcije opozarjamo, da ne prejmejo več mesa, če ne bodo prinesle s seboj poleg izkaznice ubožne akcije tudi rodinskih kart, isto velja za tiste, ki kupujejo vampe, rajzelce in druge mesne stvari. Nihče ne dobi več vampov, rajzelca itd. brez rodinske izkaznice. To naznanjamo vsem, da izostanejo nepotrebna prirozevanja in zamere.

— Prodajalci sladkorja se opozarjajo, da jim mora ena četrtina vsega nakazanega sladkorja ostati za nove izkaznice ter da se jim bo ta četrtina vračunala pri prihodnjem nakazilu sladkorja.

— Kavina mešanica se prodaja le do 20. marca, ostanek kavine mešanice je napovedati takoj po končani prodaji ter hkratu predložiti vse kavine izkaznice v mestni posvetovalnici.

— Razdelitev krompirja med najubojnejše sloje v občini Moste. V ponedeljek 11. marca ob 8. do 12. in od 1. do 4. popoldne dobe št. 1 do 500, v torek 12. marca ob 8. do 12. dopoldne št. od 500 do konca. — Dobe ga le iste stranke, ki ga nimajo prav nič, to se pravi, da so popolnoma brez krompirja. Dobi se na osebo 1 kg a 28 v. Pripravi naj se potreben drobiž. Stranke naj se drže reda, da se prepreči nedostati. Delitev se vrši iz skladišča pri Mavšarju. — Županstvo občine Moste.

— Čevlje z lesnimi podplati za posle se bo dobilo na Poljanski cesti št. 13/I. v ponedeljek, dne 11. t. m. in v torek, dne 12. t. m. popoldne ob 2. do 4. ure, 1 par stane 15 K. Kdor je plačal preje samo 12 K, mora plačati še 3 kro- ne spodaj v blaginji. Čevlje dobe samo oni, ki so že priglaseali. Nove priglase se bo sprejemalo od srede naprej. Vsak naj prinese s seboj potrdilo od gospodarja, kjer služi.

Opozorilo našim naročnikom!

Navzlic večkratnim objavam v listu in priložitvi čekov glede poravnania od 1. marca naprej veljavne povišane naročnine, še mnogo naročnikov ni poštevalo tega poziva. Prosim jih torej, da nam pošljejo takoj odpadli po- višek. Ravno tako opozarjamo one naročnike, ki jim je koncem februarja potekla naročba, da isto takoj obnovijo. Plačila po poštni hranilnici prejmemo šele čez 14 dni, po nakaznicah v 10 dneh. V marcu se bode list ustavljal vsem netočežem dne 26. marca. Kdor torej lista od tega dne dalje ne bo prejel, je znamenje, da mu je naročba potekla in ne bomo na tozadevne reklamacije nikomur pojasnjevali, zakaj mi je list ustavljen. — Prosimo torej!

Listnica uredništva.

Bt. Vpslano smo porabili. Hvala leži bi Vam bili za pogostejše dopise o tamkajšnjih razmerah. Naznanite nam številko, pod katero prejmete naš list, da bomo na čistem. Drugače je za nas težko. — V Solčavo. Hvala. Eden je prehud in bi bil le za rdeči svinčnik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Naš nepozabni, iskrenoljubljeni, predobri oče, oziroma brat, stric in svak, gospod

JAN PŘIBIL

podpravnatelj banke »Slavije« in posestnik

je dne 8. t. m. nenadoma preminul. Pogreb preblagega pokojnika bo v nedeljo, dne 10. marca 1918 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Levstikova ulica št. 4, na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Venci se v korist dobrodelnim namenom hvaležno odklanjajo.

V LJUBLJANI, dne 8. marca 1918.

Ivan Přibil, tehnik in poročnik v r., sin. Erna Přibil, hčerka. Ljudmila plem. Oreškovič roj. Přibil, Marija Hieng roj. Přibil, sestra.

Generálni zastop banke »SLAVIJE« v Ljubljani javlja točno vest, da je včeraj popoldne, vrtniški se službenega potovanja, naglo umrl njega podpravnatelj

IVAN PŘIBIL.

Blag mu bodi spomin!

V Ljubljani, dne 9. marcija 1918.

Stalno stanovanje,

eno ali dve sobi s kuhinjo išče mirna stranka za maj ali avgust. Ponudbe na „Slov. Narod“ na upr. tega lista.

Kontoristinja

se takoj sprejme. Ponudbe na upravništvu lista pod „št. 500.1116“.

Pisalni stroj

dobro ohranjen z vidno pisavo se proda. Gradšče 151. levo. Na upogled: od 12—3. 1052

Zamenjam

volnene moške in ženske obleke za moko in špeh. Gledališka stola št. 3 II. nadstr.

DRVA

bukova suha se zamenja za živila, oziroma prodajo na mero, na drobno klane na vago. Dolenjska cesta št. 5.

UČENEC,

star 16 let, sin poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, želi stopiti v trgovino z mešanim blagom. Stanko Pahor, Kolarje št. 39, pošta Mostarje Sp. štajersko. 1115

Stanovanje

iščem s 3—5 sobami v sredini mesta takoj ali za majev termin. Posredovalcem plačam 500.—kron nagrade. Ponudbe na poštali predal 164, Ljubljana. 1040

Ena ali dve

lepo meblovani sobi v sredini mesta se oddaja takoj. Ponudbe na upravništvu lista pod št. 11.1113.

Jajca za valjenje

od čistokrvnih grahastih „Plymouth-Roks“ kokoši najbolje zimske jajčarice, komad 15-20, pošilja proti povzetju ali plačilu naprej Emilija Matas, Ljubljana Stara pot 9. 1084

Oskrbnik

36 let star, vojašine prost zmožen slovenskega in nemškega jezika, knjigovodstva, kakor tudi vseh pod to stroko spadajočih del, išče službo. Naslov pove uprava „Slov. Naroda“ 1036

Tvrda Alberto Faber v Trstu

išče za takojšnjo izdelovanje kurilnega lesa in oglja v cesarskih gozdovih v Prostranecu pri Postojni spretno ogiljarje in delavce. Povprečni zaslužek je izključivo popolno prehrano, po delu ca 10—12 K za moža na dan. 943

Spretna modistka in učenka

se sprejmeta pri Ivani Schüller, Kongresni trg 6

Zamenja se

vrtna železna garnitura, zlata moška ura, različne oblike za masčobo in vino. Ljubljana, Gledališka ul. 4 I. 1108

Majhen pes,

črn, z belimi lisami, sliši na ime Roli je ušel z veržice. — Prinčelje se naj nazaj proti nagradi k Marčanu, Rimska cesta 21. 1129

Išče se v Kamniški bitljal

za celo sezijo

meblovano stanovanje

obstoječe iz 2—3 sob in kuhinje proti dobri plači. Ponudbe na „št. 163, Ljubljana. 1078

Proda se iz proste roke

pritlična hiša

z lepim vrtom, oddaljena 15 minut od trga. V hiši se nahaja gostilniška obrt in trafika. Naslov pove upravništvu „Slovenskega Naroda“. 1118

Dve oziroma tri mesečne

meblovane sobe

če treba z uporabo kuhinje, se oddajo takoj stranki brez otok. Naslov pove upr. „Slov. Nar.“

3 orale travnikov

(Trnovsko predmestje), se odda za letošnjo košnjo onemu, ki se zaveže dobavljati mleko proti plačilu. Vpraša se: Franciškaška ulica št. 8, I. 1079

Korespondentinja

slov. in nem. korespondence popolnoma zmožna se sprejme pri trdki Fr. Stupica, trgov. z železnino v Ljubljani. Oziroma se boče samo na one, ki so že delovale v jednaki lastnosti. 966

V Lescah se proda

večje posestvo

z hišo in gospodarskim poslopjem. Pojasnila daje Dr. M. Potočnik v Kranju. 1089

moško kolo

Ponudbe na upravništvu „Slovenskega Naroda“ pod „Moško kolo/1088“ 1055

STROJEPISKA

zmožna tudi nemščine in po možnosti stenografije, tudi začetnica, sprejme se v tukajšnje pisarno. Lastno-ročni dopisi pod „Pisarna/1123“ na upravništvu „Slovenskega Naroda“.

Stalna stranka (dve osebi) išče za

takoj ali za 1. maj 1124

STANOVANJE

z eno sobo in kuhinjo. Pismene ponudbe na upravništvu „Slovenskega Naroda“ pod „A. B. 1124“.

Trgovski vajenec,

star 15 let, kateri se že uči eno leto in pol trgovine z mešanim blagom. (železnine in špecerije) želi svolo mesto spremiti. Ponudbe pod „Pridon 151 pošteležo Rudolfovo“. 1133

Na prodaj jo

13 konj

azličnih vrst. Cena po dogovoru. Pozve se: Vito Gince št. 24 pri Ljubljani.

Trgovski sotrudnik,

ki je že vodil filijalko, išče službo. — Gre v špecerijo ali pa mešano trgovino, event. sprejme tudi kakš. o drugo primerno službo. Cenjene ponudbe na „Slov. Narod“ pod „št. 1134“.

Prodajalec ali prodajalka,

izložen dekorater obeh deželnih jezikov zmožen, iz galanterijske ali manufakturne stroke, se takoj sprejme. Nemško pisane ponudbe z navedbo referenc in plačilnih zahtev pod „U. A. 1073“ na upravništvu „Slov. Naroda“. 1073

Popolnoma dobro ohranjen

kosilni stroj

„Deering“ se proda. Cena po dogovoru. — Ponudbe pod „Deering“ na upravništvu „Sloven. Naroda“. 1112

Proda se nekaj

alkoholnih in nealkoholnih

ESENC.

Vpraša se: T. ZORE, trgovina, Jesenec - Sava, Gorenjsko.

Pomočnice in učenke

se takoj sprejmejo. Modni salon Mila, Sodna ulica št. 11. 1124

čevljarske pomočnike

potrebuje za takojšen vstop združba „Zdrženi čevljarji v Trstu, sedaj v Celju, Schillerstrasse 3. — Delo akordno, za par vojaških, zbiti popolnoma pripravljenih čevljev se plača K 4-40 1126

Kupim les!

Les za izdelavo pohištva se kupi. Les mora biti v prvi vrsti popolnoma suh ter širok od 25 cm naprej. Ponudbe le od 1/2 vagona naprej na „poštali predal 144, Ljubljana.“

Velika izbira

velikonočnih, umetniških in drugih

razglednic.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4,

I nadstropje, levo

Uradno dovoljena, že 20 let

obstoječa najstarejša ljublj.

posredovalnica stanovanj in služb

v udobnost cenj. občinstva zopet v

sredini mesta.

Išče nujno:

več kuharic, sobaric, pestunj. dekle za vse za Ljubljano in za zunanja, hišnika za vilo v mestu I. t. d.

Pri zunanjih naročilih znanika za odgovor.

Oferte za semena.

Belo korenje, dolgo, ostrgano K 240.—

Rumeno „ „ „ 280.—

Rdeče „ „ „ 420.—

„ merke N. „ 500.—

Zitavska, velečebula rumena „ 95.—

Cebula Mako „ 80.—

Zelnata semena gospod. glave „ 30.—

Pozno brunšviško veliko zelje „ 480.—

Kumare, dolge, zelene „ 90.—

Korenine cikorije „ 400.—

Zuckersirk, črn „ 6.—

Kleinwanzleben-sladkor. pesa „ 6.50

Korenine peteršilja „ 30.—

Velika koleraba Goliath „ 700.—

Fenikel (pri narocil. celih bal) „ 28.—

Karfiola, zelena, vodena repa, salata, strniščna repa, vse najcenejše, dokler je kaj zaloge. 1200

Leonold Richter, Hermannsdorf, Češka. — Neznancem po povzetju

Kupim zopet

v vseh (tudi malih) množinah 608

šelak, orange „ K 100.— za kg

rubin „ 80.—

kafro v kosih „ 100.—

boraks v kosih „ 25.—

vinski kamen kristaliziran „ 62.—

Raffia la Majunga „ 35.—

Raffia la „ 32.—

Gumi olibanum „ 16.—

Soda bicarbonat „ 3.60

salmiak v kosih „ 24.—

žveplo čisto „ 26.—

gumi arab. „ 40.—

likavne (šmirgel) „ 40.—

pole št. 0—6 „ K 1.— za polo.

Georg Faludi, Budimpešta

V. Lipot-körut 12.

Telegr. naslov: Indicator Budapest.

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbijo) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

Kupim iz druge roke

mlatnilnico

s vrtilom ali motorjem, ki je v dobrem stanu. Ponudbe na naslov: „A. B. posterestante črničar pri idriji“. 1080

Stanovanje

oziroma prostori za pisarno v bližini sodnije se išče eventualno se zamenja stanovanje v tem kraju, s cenam pa lepim stanovanjem na periferiji mesta. Tudi se zamenja hiša na Dunaju z hišo v Ljubljani. Ponudbe na upravništvu „Slov. Naroda“ pod „stanovanje in kamena 810“. 1072

Spretna gospodična za

blagajno in knjigovodstvo

obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi zmožna se takoj sprejme. Nemško pisane ponudbe s sliko in plačilnimi zahtevki je vposlati pod „U. A. 1072“ na upravništvu „Slov. nkega Naroda“. 1072

Jabolčnik in bruševac

ter vina la. kakovosti prodaja vsako količino trdka

M. Wilcher, Eggenberg pri Gradcu. Janzgasse Nr. 10.

Sprejme se dobro izvežban

strojnik

kateri je izučen ključavničar ter se razume tudi na električne napeljave, in

nočni čuvaj

ki je lahko invalid. Plače in nastop po dogovoru. Ponudbe na upravništvu „Slovenskega Naroda“. 975

Prodajam 500 kg prešanega

pristnega medu.

Kupim več kompletnih novih ali starih nepokvarjenih in popolnoma rabnih židarskih panjev. —

JOSIP FRANK,

Cermošnjice, Dolenjsko.

PRODAJA

se po zmernih cenah v večji množini

ogljje, vermut vino, Bolgar-

ski mandeljni, mlio „DOB“

in dobro mlio za pranje v več-

jih kosih pri trdki

A. Kušan, Ljubljana,

Karlovka cesta št. 15.

Zapirajte!

Ravnokar došlo

več 1000 dvanajstoric visečih ključavnic

(„Anhangschlüssel“)

ter papirnatih servijetov, kateri se

prav po nizki ceni prodajo. 738

Ljubljana, Gradšče 7 Maks Cernak.

Najodličnejši dunajski igralci

„KINO CENTRAL“ dežel. nem. gledališču.

Sobota 9., nedelja 10. in ponedeljek 11. marca:

VEROLOMSTVO

Pretresljiva življenska slika v 5 dejanjih.

Sijajna fotografija! V glavnih vlogah: Prekrasna oprema!

Margareta Witzmann, c. kr. dunajsko dvorno gledališče, Herman

Romberg, c. kr. dunajsko dvorno gledališče, Erka pl. Wagner,

Dunajsko nemško ljudsko gledališče, Ernst Stahl-Nachbauer, Novo

dunajsko gledališče, Ervin Beron, Jarnovo gledališče na Dunaju.

Epizode z mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem

Prve predstave vsak dan pristopne tudi mladini.

Na splošno željo!

Torek 12., sredo 13. in četrtek 14. marca:

Se enkrat: Čarobni film: 1122

ZAPRAVLJIVEC.

Velika čarobna pravljica Ferdinanda Ramunda v 7 dejanjih

Sodeluje balet dunajske oporne opere. Velikanska uprizoritev.

V glavni vlogi Viljem Klisch.

Navadne cene. Prve predstave vsaki dan pristopne tudi mladini.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1917:

„ K 214,681.380.— „

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marija try-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančni stroko spadajočih transakcijah vseskrat brezplačno.

Najkvalitetnejše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. raz. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v A-meriko in iz Ameriko- Erzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41

Potrjim srcem javljam pretresujočo vest, da je po 14 dneh dolgega trpljenja sledil svoji ljubljeni soprogi naš nad vse dobri oče in stari oče, gospod

ANTON HANZLOVSKY

c. kr. gozdar v pokoju

in dne 2. marca t. l. ob 5. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni v starosti 73 let, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega očeta se prenese dne 3. marca ob 5. uri popoldne na domače pokopališče v Kostanjevici.

Ljubljene stariše priporočamo v molitev in blag spomin.

KOSTANJEVICA, dne 2. marca 1918.

Miroslav, Anton, Venčeslav, sinovi. — Antonija, Amalija, Fani, hčere. — Josip Rosshäupel, Ciril Belec, zeta. — Rezi Hanzlovsky roj. Herman, Marica Hanzlovsky roj. Kompare, sinuhe. — Vsi vnučki in vnukinje.

Dejniški kapital K 60,200.000.—
Rezerve „ 17,000.000.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. Vogel Marija try-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“). Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančni stroko spadajočih transakcijah vseskrat brezplačno.

Najkvalitetnejše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. raz. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednost

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dolžniška glavica 10.000.000 kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.Frizerka
so išče, ki bi hodila
na dom frizirati. Kam
pove upravnštvo „Slo-
venskega Naroda“ 1027Kupim hišo v Ljubljani
na prometnem kraju.Pismene ponudbe z podrobnimi poja-
snili in ceno pod „1131“ na
upravnštvo „Slovenskega Naroda“ 1031Rabljene
STEKLENICEmineralne vode, vina, konjaka in šam-
panjca od 1 do 10 litra kupuje na
vagone od 10.000 kosov naprejA. KOKH, Praga, Karlin.
Rokycan ulica 15. 1010

Nakupovalci se sprejmejo.

Velika izbira v
za obleke in blase.

Cene najnižje!

Franc Crobath
družba z o. z. Kranj.

Ustanovljena leta 1855.

Sprejme se takoj za stavbno
podjetje, dobra

ženska moč

vajena vseh pisarniških del,
natančna in hitra računa-
rica ter izurjena strojopiska.
Kje se izve v upravnštvo „Slo-
venskega Naroda“ 1046Vsakovrstne slamnike,
slamnaté torbice (cekarje)
predprožnike,
slamnaté šolne priporočam
gosp. trgovcem za obila naročila
FRAN CERAR,
tovarna slamnikov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

Josip Jug

plesarski in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta št. 16.

se priporoča cenjenemu občin-
stvu za vsa v to stroko spadajoča
dela. Jamčim da delam samo s
pristnim firnežem.

Solidna in točna postrežba.

Miši, podgane, stenice, ščurki.

Izdelava in razpošiljanje presku-
šeno radikalno učinkujočih uni-
čevalnih sredstev, za katere do-
bivamo vsak dan priznala pisma. —
Zoper podgane in miši K 5.— Proti
ščurkom in ščurkom K 4.50. Tink-
tura zoper stenice K 2.— Uničevalce
moljev K 2.— Prašek zoper mrčes
K 1.50 in 3 K. Razprševalce k temu
K 1.20. Tinktura zoper človeške uši
K 1.20, za živalske uši K 1.50. Pra-
šek zoper uši v obleki in perila K
2.— Tinktura zoper pasje bolhe K
1.20. Tinktura zoper mrčes na drvetju
in zelenjavi (rastlinske škodljivce) K
8.— Pošilja se po povzetju. — Zavod
za uničevanje mrčesa M. Janker,
Ragob 15, Petrijska ul. 3. 1099Vsaka dama naj čita
mojo velezanljivo navodilo o
modernem negovanju gradlj.
Iskušen svet pri vpadlosti in pomanj-
kanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd. 41."SOLALI"
najboljše cigaretni papirji
trgovina z cigaretnim papirjem družba z omejeno zavezo Sanyusch-Galicia.Srbečico, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. „rujavno mazilo“. Popolno-
ma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 230 veliki K 4—
porcija za rodbino K 11.— Zaloga za Ljubljano in okolico: Le-
karna pri zlatem jelonu, Ljubljana, Marijin trg.POZORI! Priložite pismenim
naročilom za čevlje
izkaznico o potrebi
(Bedarfschein), da jih takoj zamorem odposlati.
Trgovina za čevlje
Henrik Kenda, Ljubljana
Mestni trg 17.Dr. med. univ.
ALOJZ ZALOKAR
naznanja,
da je začel ordinirati
v Ljubljani, Sodna ulica 1. I.
kot specialist
za kirurgijo, porodništvo
in ženske bolezni.Največja slovenska hranilnica!
Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3
je imela koncem leta 1916 vlog K 66.800.000—
hipotečnih in občinskih posejil „ 27.600.000—
rezervnega zaklada „ 2.500.000—
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po4%
večje in nestalne vloge pa po dogovoru.
Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.
Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike.
Poseja na zemljišča in poselja na Kranjskem proti
5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti
najmanj 1%, oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.
V podporjanje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.Specijaliteti!
Čajni-rum-nadomestilo „RUMODOR“
Nadomestek za citrone „HELZITERIN“ naravnost pri izdelovalcu
SIGMUNDU ALTBACHU, DUNAJ VI.
Kasernengasse 22. Odd. 20, brzojav 4135. 743
Cenik na zahtevo. : Naslov za brzojavke: Likö-fabrik, Wien VI.V prometnem mestu bodisi v Ljubljani ali drugje tudi na
Primorskem se išče boljše
gostilna ali restavracija
Prijazne ponudbe pod šifro „Izborna kuhinja 990“ na
upravnštvo „Slovenskega Naroda“.KOSE! Kdor hoče imeti
KOSO
s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem s lah-
koto kosi vsake vrste travo cell dan, naj se obrne na trdiko
J. KRAŠOVIC v ŽALCU
katera ima edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka „Poljedelako
orodje“ in jih je tudi več tisoč že razpečala. — Za dobro kakovost
kos se jamči. — Cenik za zahtevo brezplačno.

KOSE! Najnižje cene! KOSE!

Ženske obleke
barvo za obleko „TEKLA“
in vse vrste oblačil se
dado zelo ceno in za-
jamčeno pralno doma
prebarvati s post. varov. nestrupeno 730
Le „TEKLA“ je pristna. Vsi drugi izdelki so manj vredni.
Cena zavojčku 60 via. Preprodajalec dobe visok popust.
Edina prodaja za vso Avstrijo in rusko Poljsko
Commercia kupčevalna družba za kem. teh. po-
trebnosti, d. z o z. Praga Vaelavski trg. Tel. 6137Alfonz Breznik
Ljubljana, Kongresni trg šte. 15
(nasproti nunske cerkve.)
učitelj Glasbene Metlice
in edini zapriž. strokov-
njak c. kr. dež. sodiščaNajvečja in najposobnejša trdnica in izposojalnica
klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska
zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih
c. kr. dvornih in komornih trdk: Bösendorfer, Förster, Rudolf
Steinhammer, Böhm & Neumann, Gies in Hofmann imam edino
izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzi-
fikatov in navideznega „pofelna“.Učitelj Glasbene Metlice
in edini zapriž. strokov-
njak c. kr. dež. sodišča
Največja in najposobnejša trdnica in izposojalnica
klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska
zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih
c. kr. dvornih in komornih trdk: Bösendorfer, Förster, Rudolf
Steinhammer, Böhm & Neumann, Gies in Hofmann imam edino
izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzi-
fikatov in navideznega „pofelna“.Absolventinja
trg. tečaj, zmožna slovenskega in
nemškega jezika, želi primerne služ-
bo v Ljubljani ali okolici. Ponudbe
pod „Začetnica 1103“ na upravnštvo
„Slovenskega Naroda“ 1103KUCHARICO
na deželo, k večji družini se išče.
Plača mesečno 40 kron. Ponudbe pod
Julijani Valenčič, Trnovo na
Kranjskem. 1085Češko gosje perje.
Belo nepopukano 1 kg K 10— 6:50
Sivo „ „ „ 4:20
Belo popukano „ „ 24— 10:50
Sivo „ „ „ 6:50
Po pošti 5 kg ali več pošilja
J. Haldek, Praga-Smichov
Kinský ulica št. 1.Izpuščaie
hraste, arbečice, grinte in druge
kožne bolezni odpravi hitro in al-
garno Paratol, domače mazilo. Ne
umaže, je brez vonja, zato uporabno
tudi čez dan. Veliki lonček K 3.50,
dvojnat K 6.— Dalje Paratol tresni
prašek za varstvo občutljive kože,
škatljica K 2.50. Oboje se dobi proti
vposlatvi zneska v lekarnarja M.
Klein Paratol tvornici v Budim-
pešti, VII-24. Rózsza utca 21.Framydol je sredstvo za po-
mlajenje las, ki
rdeče, svetle in sive lase in
brado in lasno temno pobarva.
01 steklenica s pol. val K 2.7.Rydyol
je sredstvo, ki živo
pordeči blede lase. Učinek
je čudovit. 1 ste-
klenica s poštnino vred K 2.45.
Naslov za naročila:Jan. Grolich, Engel - Drogerie,
Brno šte. 639, Moravska.

LASNE KITE

najboljše kakovosti po 10,
14, 18, 20 in 24 kron; lasne
podloge in mrežice, lasne
masti, puder itd.Kupujem zmedene
ženske lase.
Štefan StrmoliLjubljana, Pod Trančo št. 1.
Pozor! Zaradi vpošiljanja v
vojnske službovanje je lokal
odpri samo zaprodaje blaga in
sicer vsaki dan samo od 9 do 11
in v nedeljo od 9 do 11 ure do-
poldan.Kompletni 4530
KURNIKI
v vsaki velikosti,
stroji za valjenje
za poljedelce in veleposesnike,
mlini za kostiza pripravo krme (za ročni obrat in gonilno
silo) se kupijo najboljšje pri
Nickerl & Co., d. z. o. z.
specijalno podjetje za racionalno
rejo perutnine in drobnjadi.
Inzersdorf 63 pri Dunaju.Zahtevajte veliki katalog, učna knji-
ga 63 proti vposlatvi 1 K v znamkah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.

Stanje vlog koncem novembra 1917 ca. K 200,707.005-70.

Glavnica K 40,000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani**Češka industrijalna banka**Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

::

::

Kredite za aprovizračne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.

Zamenjam

1 kg fine nepražene kave, 200 patron za flobert (6 mm) in 2 kg srotov in za šivilja. Vpraša se: Stari trg št. 11a v dopoldanskih urah pri oskrbnici hiše. 1120

Zahtevajte zastoj in poštne prosto moj katalog s slikami ur, zlatnine, srebrnine, godb. inštr. itd.

JAN. KONRAD
c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brix) št. 1958.

Nikljasce ali jeklene anker-ure K 26, 28, 30, bela kovina (Gloria-srebro) goldin ali jeklo, remont. z dvojnimi pokrivalom K 35, 40, 50, 60, violine K 22, 24, 26, harmonike K 26, 28 in višje. Za ure triletna garancija. Pošilja se po povzetju, izmena dopustna ali 651 denar nazaj.

Stampilje
vseh vrst za urade društva, trgovce itd.

ANTON CERNE
graver in izdelovatelj kančkovih stampilij

LJUBJANA, Dvorski trg št. 1.

Prej v Gorici. **F. Batjel** Prej v Gorici.

Gorica — Ljubljana
Stolna ul. št. 2. Stari trg št. 28

Možka in ženska dvokolesa s čisto parafinirani.

Šivalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke že kompletne od 2 K.

Najboljše baterije.
Posebno nizka cena za preprodejalec.

Mehanična delavnica
na Starem trgu št. 11
v Ahačičevi hiši poleg goriske kleti.

Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16
priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in travke.

:: Izposojevanje ::
od mrtvih odličnih drevesnih cvetlic, kakor tudi najfinišje dekoracijske cvetlice za dvorane in balkone ::

Vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetlic in zelenjavi. Sprejemam naročila na delo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.

Brzjavke: vrtnar I. Bizovičar, Ljubljana.

Kdor namerava prodati še kaj
KOSTANJEVEGA LESA
naj ga ponudi takoj tvrdki

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Modni salon
Stubly-Maschke

Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.

— Priporočila za —
spomladansko sezijo
svilene klobuke in čepice
najnovejših oblik
za dame in deklice

Popravila se sprejemajo.
Zalni klobuki vedno v zalogi.

Prva kranjska medicinska drogerija
parfumerija,
fotograf. manufaktura itd.

Oblastv. koncesijonirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.

ANTON KANC
Ljubljana, Zidovska ulica 1.
Ceniki na razpolago.

Priporočam posebno
damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša **KOSTUME** Najnovejša
Plašče, jope
Zalno — domače obleke
Perile, čepice, športne
klobuke in steznike.

BLUZE **KRILA**
Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Otvoritev trgovine.
Damski modni salon za klobuke
Mimi Sark, v Ljubljani
„Hotel pri Maliču“ II. nadstr. vrata 25., 26.

Dovoljujem si vljudno naznaniti vsem cenjenim damam, da bom **otvorila v soboto, 9. marca t. l.**, po 12-letnem uspešnem delovanju pri firmi Sedej-Strnad svoj lastni **modni atelje za damske klobuke**.

Vsled moje mnogoletne prakse mi je mogoče priporočati vsaki dami, kar ji najbolj pristaja ter sem prepričana, da si bom v vsakem oziru pridobila zaupanje in zadovoljnost vseh svojih odjemalk.

Zagotavljam, da bo moje novo moderno podjetje v vsakem oziru resnično, tako kar se tiče blaga, kakor tudi postrežbe, ter da bom skrbela na točno izvršitev naročil beležim s poštovanjem udana **MIMI SARK**.

Preskrba goriva za Primorsko društvo z. o. j.
v Trstu
kupi vsako množino bukavih drv za sukcesivno dobavo do konca marca 1919.

Sijajno lepo lice
in mladostno svežo, rožnato polt do pozne starosti ohranijo žene in dekleta, če uporabljajo moj tisočkrat preiskušeni in od zdravnikov-strokovnjakov dobro priporočeni recept (po dr. Idelsonu). Tisoči zahvalnih pisem. Mozoli, pege, ogrci, lišaji, gube, rdečica obraza garantirano sigurno izginejo. Pošljem prepis recepta vsakomur zastoji. Pišite takoj na

Fr. Menschik, Dunaj 62., predal 1. oddelk 7.
Želi se znanke za odgovor. 20

G. F. Jurásek
uglaševalec klavirjev in trgovec z glasbili
Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Edina konces. tvrdka za uglaševanje klavirjev in harmonijev ter popravila vseh glasbil. Vsa ta dela izvršujem strokovno in cenovno. Glasbenim šolam uglašuje izključno le **G. F. Jurásek**.

Naslov za pisma: **Zahtevajte slovenski cenik!**
Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo edino najboljše šivalne stroje tvrdke:
Jos. Petelinc, Ljubljana, AFRANA
poleg frančiškanskega mostu, levo, 3. hiša ob vodi.

Največja in edina zaloga šivalnih strojev vseh sistemov v poljubnih opremljenih za obrt in rodbino.

V zalogi igle, olje, ter deli za razne stroje. 10 letna garancija!

Dotavitev strojev takoj! Penk v voženju brezplačen!

Svoji k svojim!

Čuvajte se potvorb! Edini stari, dobroznani, nenadomestljivi po okusu in kvaliteti je:

„MILKA“ nadomestek „Kuba kave“,
„MILKA-SOPULIN“ nov izdelek, snežno bel,
„MILKA“ kristal vanilin-sladkor,
„MILKA“ prašek za peko,
„SOPULIN“ znan in mnogo zahtevan lug.

Dišave, poper, paprike, klinčke, zafran, milo za brljenje, toaletno milo, kocke za juho in golaž, ter vse drugo ostalo špecerijsko kolonialno blago, po najnižjih dnevnih cenah — nudim svojim cenjenim odjemalcem, katerim pošljem sledeče

OBVESTILO!

Za vsa večja naročila na Kranjskem prepustil sem svojemu, dolgoletnemu, izkušenemu in solidnemu trgovcu, potniku, gospodu **Nikolaju Weberju v Ljubljani, Vrhovčeva ul. 12.** zastopstvo svoje tvrdke, ter prosim vse odjemalce, ki na večjo količino blaga reflektirajo, da se obračajo do njega. Obojestransko jamčiva za solidno in točno postrežbo.

Zahtevajte cenike!

Prva zagrebška - importna - eksportna agenturna komisijonarna trgovina in tovarna vseh „MILKA“ izdelkov s skladiščem na debelo ::

Gjorgje Vučković, ZAGREB, Nikolićeva ulica 9.
1102

Prva Jugoslovanska trgovina špecerijskega blaga na debelo.

Sprejme se takoj dobra
:: kuharica ::
Plača po dogovoru. Istotam se sprejme tudi šivilja za na dom. **DERENDA, Frančiškanska ulica št. 6 I nadstropje.** 1017

Jos. Rojina
modni atelje
za gospode
Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme
po meri
v najkrajšem času.

Nadomestilno toaletno milo
parfimirano
v elegantnih kartonih
fino opremljeno
ducent 14.40 kron.

Trgovci večji popust!
Dobiva se pri tvrdki

Milan Hočevar
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 28.
Po pošti pošilja se le od 3 ducentov naprej.

Novo izšel!
• Sloveči •
Favorit - Album
za pomlad in poletje 1918, kakor tudi

Mladinski - Album
Dobijo se vsi Favorit-kroji in druge favoritske potrebščine pri tvrdki

M. Ranth, Ljubljana, Marijin trg.
Glavno zastopstvo za Kranjsko.

Cena za album K 1'60, s poštino K 1'80. — Pošilja se po povzetju ali predplačilu.

Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 12,000.000.

JADRANSKA**BANKA**

Podružnica Ljubljana.

Rezerve: okrog K 1,000,000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%.
Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala:
Trst.

Podružnice:
Dobruška
Dunaj
Kotor
Metković

Opatija
Sibinj
Sibenik
Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

REDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

BAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

7

Telefon št. 257.